

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

အောင်လှိုင်ကျေးရွာ

သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု

ပြင်စလူမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ အောင်လှိုင် ကျေးရွာအကြောင်း----- ၇

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၀

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၄

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၆

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၁

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၃

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၇

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၉

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၃၀

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၂

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၃

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများ
ကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၄

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၇

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair
Wise Ranking)----- ၃၉

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking
with Cost/benefits tool)----- ၄၀

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၂

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၄

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၅

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီနီယာများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤအောင်လှိုင် ကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၊ သစ်ပုတ်အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ အောင်လှိုင် ကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် လပွတ္တာမြို့နယ်၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း တည်ရှိသော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ကပ္ပလီပင်လယ်နှင့် အနီးဆုံးတွင် တည်ရှိပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာမှ ကုန်းလမ်းဖြင့် သွားလာနိုင်သော ကျေးရွာများမှာ မင်္ဂလာသောင်တန်း၊ အောင်လှိုင်ကုန်း၊ သစ်ပုတ်၊ ကွင်းပေါက်ကျေးရွာများသို့ သွားလာနိုင်ပါသည်။ အောင်လှိုင်မှ မင်္ဂလာသောင်တန်းကျေးရွာသို့ (၃)မိုင်၊ အောင်လှိုင်မှ သစ်ပုတ်သို့ (၁) မိုင်၊ အောင်လှိုင်မှ အောင်လှိုင်ကုန်းသို့ (၃) မိုင်၊ အောင်လှိုင်မှ ကွင်းပေါက်သို့ (၆) မိုင်ခန့် ကုန်းလမ်းကို ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီးများဖြင့် သွားလာနိုင်ပါသည်။

အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ပင်လယ်နှင့်နီးသောကြောင့် ရေကြောင်းလမ်းကို အဓိကထား သွားလာရပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် လယ်ကွင်းများရှိပြီး အရှေ့ ဘက်တွင် ကပ္ပလီပင်လယ်ရှိပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အောက် (၆)ပေ အောက်တွင်တည်ရှိပါသည်။ ရေကြောင်းလမ်းများအနေဖြင့် အောင်လှိုင်မှ လပွတ္တာသို့ (၅၁) မိုင်ရှိပြီး၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာသို့ (၅) မိုင်၊ ကိုင်းသောင်ကျေးရွာသို့ (၄) မိုင်၊ ပြင်စလူမြို့သို့ (၁၅)မိုင် ကွာဝေးပြီး ရေကြောင်းလမ်းဖြင့် သွားလာနိုင်ပါသည်။

၂.၂ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ အကြောင်း

အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော်ခန့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသို့ အထက်အညာဒေသမှ လະတစ်စုနေထိုင်ခဲ့ပြီး ရွှံ့ဖြင့်ပြုလုပ်သော မြေအိုင်များကို စားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ အောင်မြင်မှုများ လှိုင်လှိုင်ရရှိခဲ့သဖြင့် အောင်လှိုင်ကျေးရွာဟု အမည်တွင်ခဲ့ပါသည်။

လူမှုရေး

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် လူဦးရေ (၂၁၄၃) နှင့် အိမ်ထောင်စု (၅၀၇) ရှိပြီး ကျား (၁၀၉၃) မ (၁၀၅၀) ယောက် နေထိုင်ကြပါသည်။ ဗမာလူမျိုးများ၊ အဓိကနေထိုင်ကြပြီး အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြသည်။ မြန်မာစကားသည် အဓိက ဘာသာစကားဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လရာသီကျင်းပသော လူမှုရေး၊ ဘာသာရေး၊ ရိုးရာပွဲတော်များကို နှစ်စဉ် ပြုလုပ် ကျင်းပကြပါသည်။

စီးပွားရေး

အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ရေလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းများပြီး တစ်နိုင်တပိုင် ဟင်းသီးနှံရွက် စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလည်း ရှိပါသည်။ အရောင်းအဝယ် လုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အဓိကထွက်ကုန်များမှာ ဆန်၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အောက်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ပညာရေးအနေဖြင့် (၈)တန်းအထိရှိပါသည်။ ဆရာ (၃) ယောက် ဆရာမ (၄) ယောက်၊ စုစုပေါင်း (၇) ယောက် ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် (၈)တန်းအောင်ပြီးပါက အခြားဒေသသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြားကြရပါသည်။

အခြားဒေသဖြစ်သော သစ်ပုတ်၊ ပိုးလောင်း၊ ပြင်စလူ၊ လပွတ္တာဒေသများသို့ သွားရောက် ပညာသင်ကြားကြရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စီးပွားရေး အဆင်မပေသော မိသားစုများမှာ ပညာဆက်ပြီးသင်ကြားပေးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ စုစုပေါင်း ကျောင်းသားဦးရေ မှာ () ရှိပါသည်။ ကျား () ရှိပြီး၊ မ() ရှိပါသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ လပွတ္တာမြို့သည် အနောက်ဘက်ရှိ ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် နောက်ဘက်ရှိ ကပ္ပလီပင်လယ်တို့နှင့် ထိစပ်နေသည်။ မြို့၏ တည်ရှိပုံသည် အနောက် တောင် မုတ်သုံလေနှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့မှ သက်ရောက်သော အခြား မိုးလေဝသအခြေအနေတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။

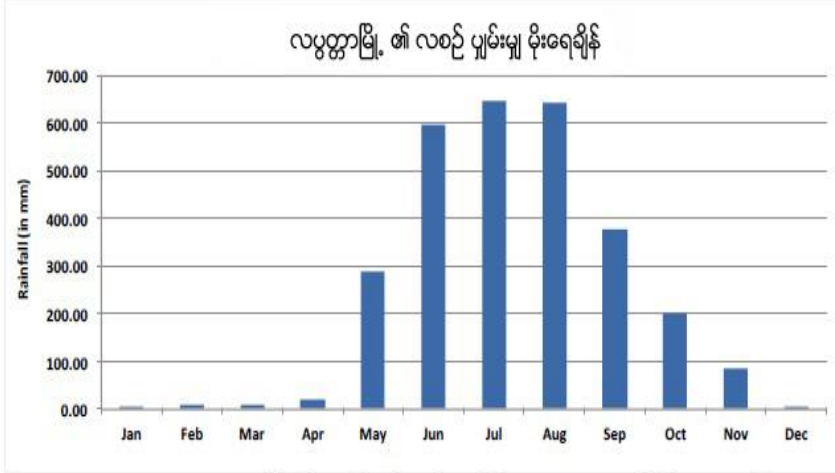
လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ မေလတွင် စတင်ပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လများတွင် အရှိန်အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာလတွင် အရှိန်ပြန်၍ လျော့လာသည်။ မိုးရေချိန်သည် unimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည် (ပုံ ၃၈) ။ နိုင်ငံဘာလ-ဧပြီလမှာ မိုးရေချိန် ရရှိမှုမှာ မပြောပ လောက်ပေ။ ယင်မိုးရေချိန် ပုံစံမှာ မြို့နယ်အပေါ်တွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို ဖော်ပြနေသည်။

သို့ရာတွင် ဤပုံစံများတွင် ဆိုးရွားသည့် မိုးလေဝသဖြစ်ရပ် များသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ် နှင့်/သို့ Andaman ပင်လယ် တစ်လျှောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး လပွတ္တာမြို့နယ် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။

ပုံ (၃၇)၊
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊
လပွတ္တာမြို့နယ်။

လပွတ္တာမြို့နယ်သည် ဧပြီလတွင် အပူနွေးဆုံးဖြစ်သည်။ (အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ (၃၆.၀၉) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် အနိမ့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၂၄.၄၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် မတ်လတွင် (အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၅.၆၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၂၁.၇၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်)။ ဇန်နဝါရီလသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၁၇.၅၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် (၁၈.၈၄ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉.၂၆ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

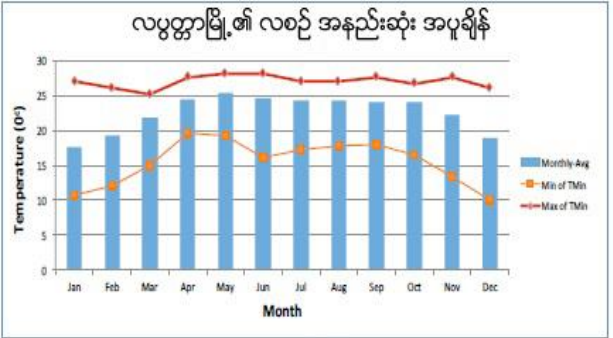
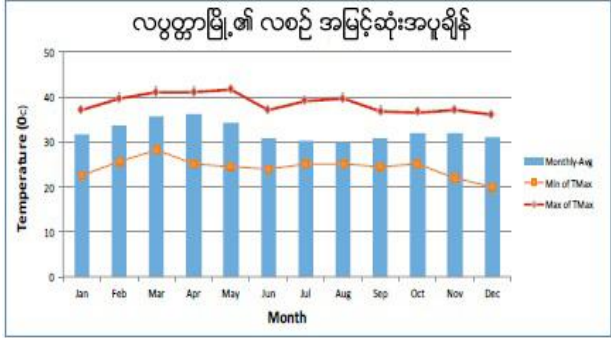

ပုံ ၃၈၊ လပွတ္တာမြို့ ၏ လစဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်၊ မေလမှ အောက်တိုဘာအတွင်း စိုစွတ်ရာသီသည် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ၏ သက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။

Diurnal variation

(၎င်းမှာ နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန် ခြားနားချက်) သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ အထူးသဖြင့် ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလ စိုစွတ်လများတွင် diurnal variation အနိမ့်ဆုံးရှိသည်။ ယင်းလများအတွင်းတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လသည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်သည်။

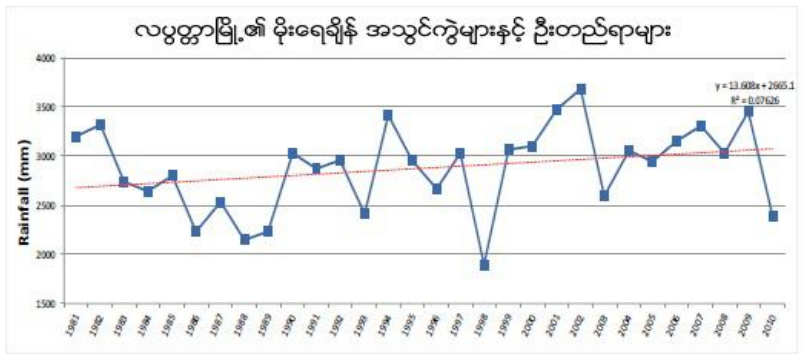
ပုံ ၃၉ သည် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် တိုင်းတာရရှိသော အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ချိန် range ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၉၊ အပြာရောင်မျဉ်းသည် လပွတ္တာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် (ပဲ) နှင့် အနည်းဆုံးအပူချိန် (ယာ) ဖြစ်သည်။ အနီရောင်မျဉ်းသည် ဖော်ပြပါ လများအတွင်း အမြင့်ဆုံး (အနိမ့်ဆုံး) အပူချိန်ကိုဖော်ပြပြီး၊ လိမ္မော်ရောင်မျဉ်းသည် အမြင့်ဆုံး(အနည်းဆုံး) အပူချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်

လပတ္တမြို့သည် ကမ်းရိုးတန်း
 ဒေသတွင်လည်း တည်ရှိသည်ဖြစ်ရာ
 နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် (၂၉၀၀)
 မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်
 inter-annual အမျိုးအကွဲများ မှာ
 အလွန် သိသာ ထင်ရှားသည်။
 အနိမ့်ဆုံး နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ၁၉၉၈
 ခုနှစ်တွင် (၁၈၈၈မီလီမီတာ)ကို
 တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး
 အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် (၃၆၇၇) မီလီမီတာခန့်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၄၀၊ လပတ္တမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်များအတွင်း အချက်အလက်များအပေါ်
 အခြေခံပြီး မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ နှင့် ဦးတည်ရာများ။ အပြာရောင်မျဉ်းသည်
 ယင်းနှစ်များအတွင်း မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။ အစက်အနီမျဉ်းသည် နှစ်ပေါင်း
 (၃၀) အတွင်း မိုးရေချိန် မြင့်တက်လာမှုကို ဖော်ပြသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လပတ္တမြို့နယ်တွင် စိုစွတ်သော ရက်ပေါင်း ၁၁၀ ရက်သာ ရှိခဲ့သည်။
 ယင်းအရေအတွက်မှ ၂၉ ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ပြီး ၈ ရက်သည် ၄၀ မီလီမီတာ
 ထက် ကျော်လွန်သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အကြာမြင့်ဆုံး နာရီ ၂၄၅ နာရီ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မေလ ၂၈
 ရက်နေ့ (၈၉မီလီမီတာ) နှင့် စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက် (၈၈ မီလီမီတာ) ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် လပတ္တမြို့နယ်တွင် ၁၃၁ စိုစွတ်ရက်များကို မှတ်သားရပြီး ၎င်းမှ ၅၄
 ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် ၃၀ ဖြစ်ရပ်သည် ၄၀
 မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် (၆) ခုမှာ ယင်းနှစ်အတွင်း ၁၀၀
 မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပြင်းထန်ဆုံး ၂၄-နာရီ မိုးရေချိန်မှာ မေလ (၂၀)
 ရက်နေ့တွင်ဖြစ်ပြီး (၂၄၀ မီလီမီတာ၊ ယင်းနှစ်အတွင်း ၂၀၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော
 မိုးရေချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။
 နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖြစ်ရပ် (၆၂၆) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှ
 (၇၃) ဖြစ်ရပ်သည် (၂၄) နာရီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည်
 ၂၀၀ မီလီမီတာကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်တွင် (၂၄၀) မီလီမီတာ၊
 (၁၉၈၇) ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၁၈) တွင် (၂၁၆) မီလီမီတာ တို့ဖြစ်သည်။

ဇယား ၆၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း ၁၀၀ မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များ

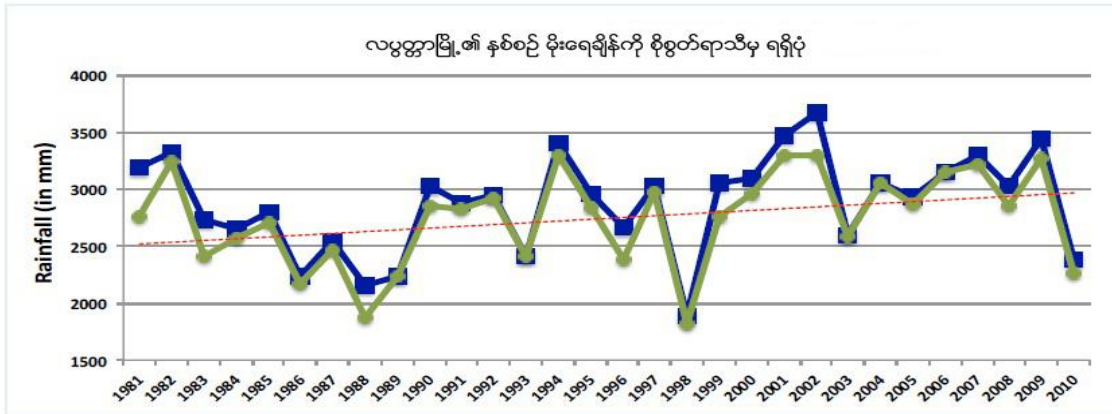
၂၄-နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့် နေ့ရက်
၁၉၈ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၁၂၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်
၁၂၃ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၁၁၈ မီလီမီတာ	၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်

သာမန်အားဖြင့် ခြောက်သွေ့လရာသီဖြစ်သော နိုဝင်ဘာလတွင် တတိယအမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်း နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ရရှိခဲ့သည်။ (၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ၁၉၈ မီလီမီတာ) ၊ ဇယား ၆ သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အခြားစစ်တမ်းကောက်ယူမှု များမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်မှ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး မိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ၏ မြင့်တက်မှုဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ ရာသီ မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် လပွတ္တာမြို့နယ်မှ စိုစွတ် ရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၉၅% ကို ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤပုံစံမှ Excursions ပုံ ၄၁ တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်လရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၈၇% ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

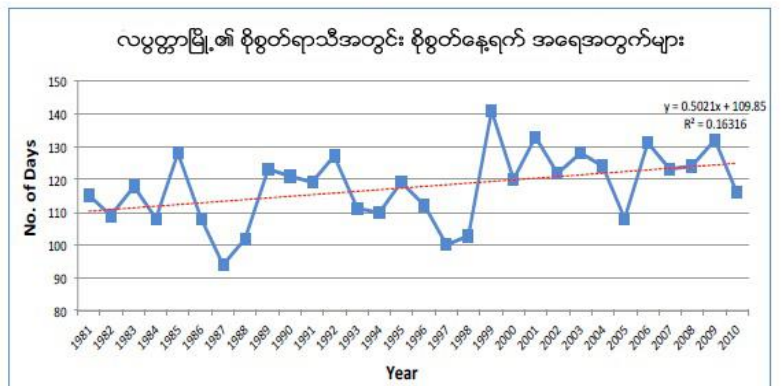
ယင်းနှစ်များ အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီမိုးရေချိန် သည် (၄၂၆) မီလီမီတာဖြစ်သည်။ ယင်းခြောက်သွေ့ရာသီ၏ (၈၂%) ကို (၂၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန်မှာ နိုဝင်ဘာလတွင် ရရှိသည် ။ (နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်တွင် (၈၂) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် (၆၉) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၀) တွင် (၆၅) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် ၄၈ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်တွင် ၃၅ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၂) ရက်တွင် ၂၉ မီလီမီတာ နှင့် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်တွင် ၂၀ မီလီမီတာ) ၁၉၉၃ ခုနှစ်သည် ၁၀၀% စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ (၎င်းမှာ ခြောက်သွေ့ ရာသီတွင် မိုးရေချိန်မရှိပါ)

ပုံ ၄၁။ စိုစွတ်ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် ရရှိပုံ၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ၁၉၈၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်ရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၈၇%ခန့်) ကို အနည်းဆုံး ရရှိစေပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ်၏ စိုစွတ် ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၁၀၀%) ရရှိသည်။

အလွန် စိုစွတ်သော ရာသီကို (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် မှတ်သားရရှိသည် ။ (၃၃၀၂ မီလီမီတာကို စိုစွတ်လရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၂၂ ရက်တွင်း ရရှိသည်)၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် (စိုစွတ် ရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၃၃ ရက်အတွင်း ၃၂၉၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၁၀ ရက်ပေါင်း အတွင်း ၃၂၉၃ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် (၁၃၂ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၇၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၈၂ခုနှစ် (၁၀၉ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၄၄မီလီမီတာ) ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (၁၂၃ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၁၄ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၃၁ ရက်အတွင်း ၃၁၄၉ မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် (၁၂၄ စိုစွတ်ရက်အတွင်း ၃၀၅၂မီလီမီတာ) ။ လပွတ္တာမြို့ရှိ ၂၄-နာရီအတွင်း အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ (၂၄၀ မီလီမီတာ)

လပွတ္တာမြို့ရှိ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များမှာ လေ့လာမှုပြုလုပ်သည့် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် ပျမ်းမျှ (၁၁၈) ရက်ရှိသည်။ ကွာဟမှုမှာ မြင့်မားပြီး (၁၉၈၇) ခုနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းသည့်ရက် (၉၄) နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် အများဆုံး မိုးရွာသွန်းရက် (၁၄၁) ရက်ရှိသည်။ မိုးရွာသွန်းရက်ဦးတည်ရာမှ ပို၍မြင့်မားလာသည်။ ပုံ (၄၂) သည် မြို့နယ်အတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက် အရေအတွက်နှင့် ၎င်း၏ ဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်။

ပုံ ၄၂။ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ် စိုစွတ်နေ့ရက် အရေအတွက် အသွင်ကွဲများနှင့် ဦးတည်ရာ

မိုးရေချိန်အရေအတွက်နှင့် မိုးရွာသွန်းမှု အရေအတွက်နှစ်စလုံး၏

မြင့်တက်လာမှုဦးတည်ရာမှာ လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ ပို၍ စိုစွတ်လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများ မြင့်မားစဉ်တွင် (မိုးရေချိန် မြင့်တက်မှုနှင့်

မိုးရေချိန်နေ့ရက်များကို နှစ်တိုင်း မကြုံတွေ့ရခြင်း) ပို၍ စိုစွတ်သော ရာသီများတွင် နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သိသာထင်ရှားသည်။

လွန်ကဲ ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်း ကောက်ယူမှုသည် မြို့နယ်အတွင်း မြင့်မားသည့် ဖြစ်ရပ်များ တိုးမြှင့် လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အမြင့်ဆုံး အပူချိန်

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း လပွတ္တာမြို့နယ်၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ (၃၂.၃၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅) ခုနှစ်သည် ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် ၃၃.၈ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်သည် ၂၉.၅၇ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်။ ၎င်းတို့ကို (ပုံ ၄၃)တွင်ဖော်ပြထားသည်။

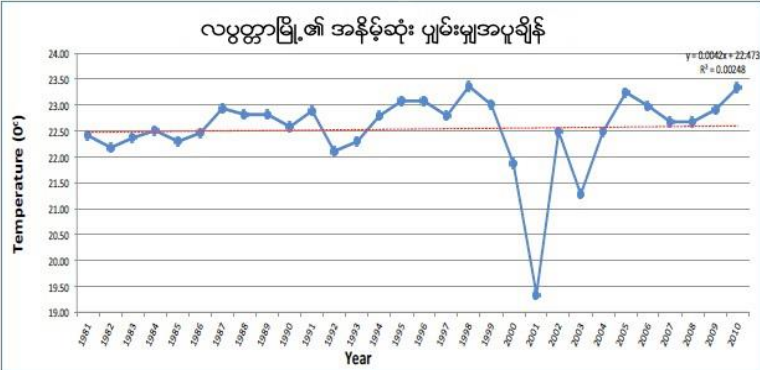
လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့ နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၄၁.၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ အအေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် (၂၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်ရှိ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုမှ တစ်နှစ်နှင့် တစ်နှစ်အတွင်း အပူချိန်ကွာဟမှုသည် သက်သေပင်ဖြစ်သည် ။ ပိုမိုမူနွေးသော နေ့ရက်များ တိုးမြှင့်လာခြင်းတွင် (က) သာမန်နေ့အပူချိန်ထက်ပို၍ ပူနွေးသော နေ့ရက်များ များလာခြင်း (ခ) လွန်ကဲအပူချိန်ဖြစ်ရပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကာလအတွင်း ကြုံတွေ့ရသည်။

အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၂.၂၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့်အတူ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကိုလည်း တစ်နှစ်ပြီးပြီးတစ်နှစ် ကွာခြားလာမှုနှင့် အတူ တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် (၂၃.၃၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံး ညအချိန် အပူချိန်မှာ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း (၁၅) ကြိမ် ခန့် တိုင်းတာရရှိသော (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ မေလတွင် ၁၃ ကြိမ် နှင့် ဇွန်လတွင် (၁) ကြိမ် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၁၉၉၀ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ၂၈) နှစ်ကြိမ်တွင် ၁၀ဒီဂရီ

ပုံ ၄၄၊ လပွတ္တာမြို့တွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အပူချိန်အချက်အလက်များပေါ် အခြေပြု အသွင်ကွဲများနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်တို့၏ ဦးတည်ရာ

စင်တီဂရိတ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၁၉.၃၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၂၁.၂၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်တို့ကို တိုင်းတာရရှိသည်။ (ပုံ ၄၄ ကို ကြည့်ပါ)။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ကြည့်လျှင် တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၉၅% မှာ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၂၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက် ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁ % သာလျှင် ၂၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၉၅%မှာ ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁%သာလျှင် ၂၆.၀၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။

လပွတ္တာမြို့ရှိ နှစ်ပေါင်း ၃၀အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အချက်အလက်များသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်တွင် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသော်လည်း ပူနွေးသောညများ ဖြစ်ပေါ်မှုမှာ လျော့နည်းလာသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

အောင်လှိုင်ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့်ဘေးအန္တရာယ်	ခုနှစ်	ထိခိုက်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်းလမ်းများ
မုန်တိုင်း	၁၉၇၇	လှေ၊ ပိုက်	အိမ်ထောင်စုအလိုက်ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ
ရေကြီး၊ ကမ်းပြို	၁၉၈၇	အိမ်(၁၅) အိမ်၊ လှေ(၁၀)စီး၊ လယ်ယာမြေ ပျက်စီးခဲ့သည်။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ထူ ထောင်ခြင်း
ရေကြီးကမ်းပြို	၁၉၉၅	အိမ် (၄) အိမ်၊ သောက်ရေကန်ပျက်စီး၊ ဥယျာဉ်၊ လယ် ပျက်စီးမှုရှိခဲ့သည်။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထပြန်လည်ထူ ထောင်ခြင်း
ဆူနာမီ	၂၀၀၄	လူအနည်းငယ်၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ၊ တံတားပျက်စီး စက်၊ လှေ ပိုက်၊ အိမ်၊ စာသင်ကျောင်း၊	စာသင်ကျောင်းမေတ္တာမှပံ့ပိုး ကူညီ၊ ယူနီဆက်မှကျေးရွာမှ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူထုပူးပေါင်း

		သောက်သုံးရေကန်၊ စေတီ ပုထိုးရင်ပြင်များပျက်စီး	ငွေကြေးလုပ်အား
မာလာမုန်တိုင်း	၂၀၀၆	အိမ် (၅) လုံးပျက်စီး	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများပံ့ပိုးကူညီ ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှ စီမံခန့်ခွဲ
နာဂစ်	၂၀၀၈	လူ၊ အဆောက်အဦး၊ လုပ်ကိရိယာ၊ ရေအရင်းအမြစ် လမ်း၊ စီးပွားရေး၊ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း	ကိုယ်ထူ၊ ကိုယ်ထ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၊ NGO၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ဘာသာရေး
ရေကြီးကမ်းပြို	၂၀၁၀	အိမ်(၁၃)လုံးပြို စာသင်ကျောင်းသို့ပြောင်းရွှေ့ရ သာ မိသားစု (၃၇) ဦး မူကြိုကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သူ(၃၇)ဦး	မိသားစု(၁၃) ဦးအတွက် အိမ်နှင့် အိမ်အသုံး ဆောင်ပစ္စည်းများ၊ ကြက်ခြေနီ

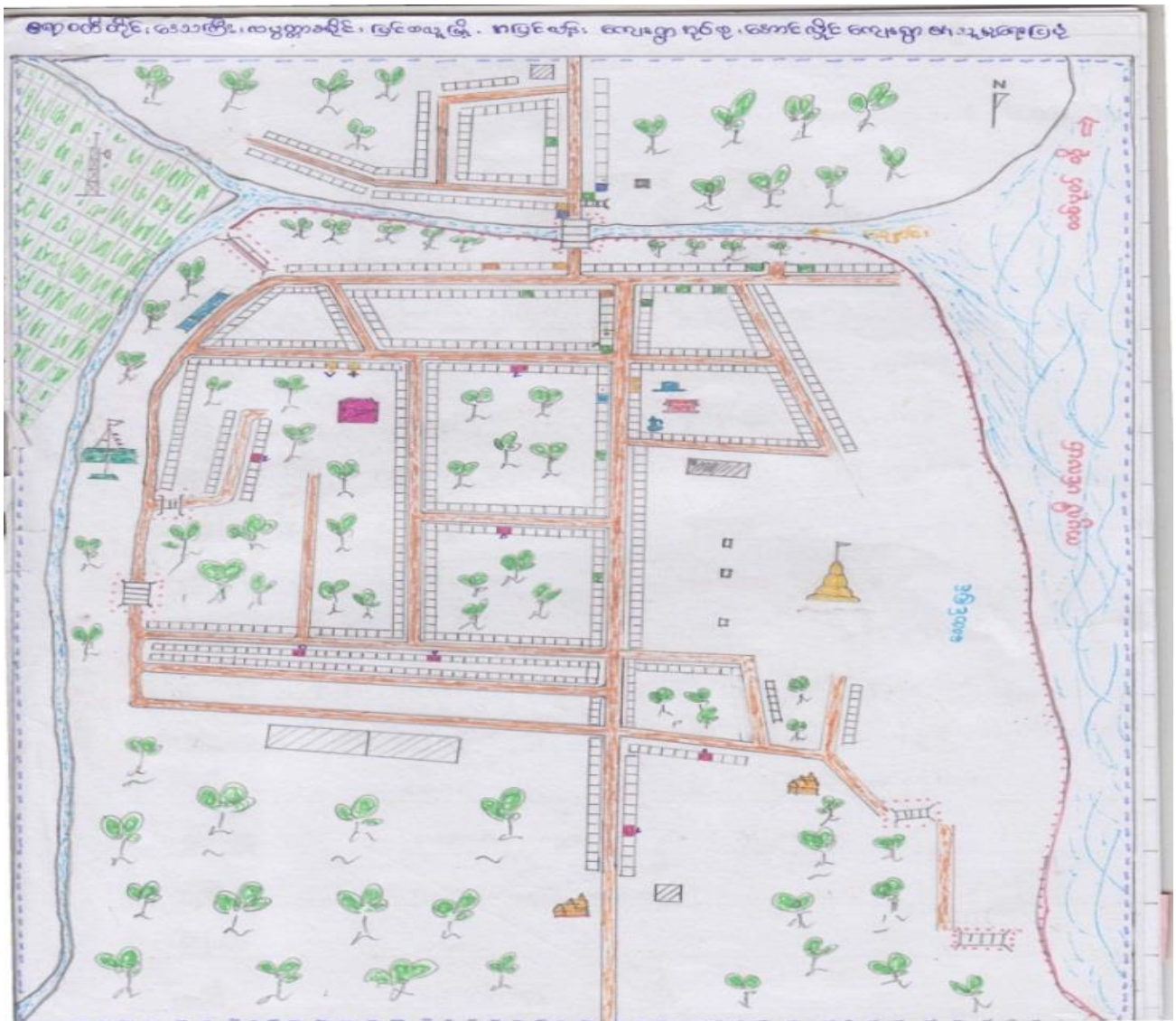
သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာတီတိုင်ဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်မိုင်းအကြောင်းတွင် မုန်တိုင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ ကမ်းပြို၊ ဆူနာမီများကိုများစွာ တွေ့ရှိ ရပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် မုန်တိုင်းအန္တရာယ်ကို ၁၉၇၇ တစ်ကြိမ်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် မာလာမုန်တိုင်း၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ လေ၊ ပိုက်၊ အိမ် (၅) လုံး ပျက်စီးခဲ့ပြီး နာဂစ်မုန်တိုင်းတွင် အတော်အပြင်းထန်ခဲ့သည့်အတွက်ကြောင့် အောင်လှိုင်ကျေးရွာ တွင် လူအဆောက်အဦး၊ လုပ်ကိရိယာ၊ ရေအရင်းအမြစ်၊ လမ်း၊ စီးပွားရေး၊ ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ များ ထိခိုက်ခံစားရပါသည်။ အိမ်ထောင်စုအလိုက် ကိုယ်ထူကိုယ်ထများ၊ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ စီမံခန့်ခွဲကြပြီး နာဂစ်တွင် NGO၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်း များဖြစ်ပါဝင်၍ ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ရေကြီးလမ်းပြိုမှုကို အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ အိမ်များ၊ လေ့များ၊ လယ်ယာမြေများ၊ သောက်ရေကန် များ၊ ဥယျာဉ်ခြံများ၊ မူကြိုကျောင်းသို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ရပြီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖြစ် ပြန်လည် ထူထောင်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကြက်ခြေနီများမှ အိမ်များ၊ လူအသုံးအဆောင်များ ကူညီထောက်ပံ့ ခဲ့ပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဆူနာမီ အသင့် အတင့်ခံစားရပါသည်။ လူအနည်း ငယ်ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ၊ တံတားများပျက်စီး၊ စက်လေ၊ ပိုက်၊ အိမ်၊ စာသင်ကျောင်း၊ သောက်သုံးရေကန်၊ စေတီပုထိုးရင်ပြင်များ ပျက်စီးခဲ့ပါသည်။ ပြန်လည်ထူထောင် ရာတွင်လည်း မေတ္တာ၊ ယူနိုဆက် NGO များမှ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့်ပူးပေါင်း၍ ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့

သော ကျေးရွာဖြစ်ပါ၍ ရာသီဥတုအခြေအနေကို လေ့လာတွေ့ရှိရခြင်းမှာ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း ဥတုသုံး ဥတုဖြင့် ရာသီလယ်ပတ်လျက်ရှိ၍ မိုးရာသီ တွင်မုန်တိုင်းများ များစွာဖြစ်လေ့ရှိခြင်း၊ မုန်တိုင်းများမှာ မိုးဦးမိုးနှောင်းတို့တွင် ပို၍ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထို့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောမုန်တိုင်းများသည် အသက်အိုးအိမ် များ ပျက်စီးခြင်းများ မရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဒါပေမယ့် ပင်လယ်သို့ ငါးဖမ်းသွားမရနိုင်၍ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လတို့မှ ရေလုပ်ငန်းများကို ရပ်ဆိုင်းထားကြရသည်။ မုန်တိုင်း ဖြစ်နေချိန်များတွင် သွားလာရေးများ ခက်ခဲ့သည်။ နွေရာသီမှာဆိုရင် နေပူချိန်များကြောင့် သွားလာလုပ်ကိုင်ရာမှာ ခရီးမရောက်ခြင်း ဆောင်းရာသီမှာဆိုရင် ထွေထွေထူးထူး ထူးခြားမှု မရှိခြင်း ရေကြီးခြင်းအားဖြင့် ရွာလမ်းများရေထရက်တိုင်း လမ်းများပေါ်သို့ရေတက်ခြင်း၊ ရေကြီး သောလများ သွားလာရခက်ခဲခြင်း လယ်ငန်းရှင်များတာဝန်များကို ဆားကျော်ဝင်ခြင်းကြောင့် သီးနှံများ ပျက်စီးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည် အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ဗမာလူမျိုးများသာ နေထိုင်၍ ပွဲတော်များကျင်ပရာမှာ ရေပက်ခြင်းပွဲတော်၊ ညောင်ရေသွန်းပွဲတော်၊ ဝါဆိုပွဲတော်နှင့်ပဌာန်းပွဲ၊ ကထိန်ပွဲတော်၊ မီးထွန်းပွဲတော် ရဟန်းခံရှင်ပြပွဲများကို ကျင်းပပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုပွဲတော်များ ကျင်းပရာတွင် ခလေးလူကြီးလူငယ်နှင့် ကျား/မ မရွေး စုပေါင်းပါဝင်ဆင်နွှဲလေ့ရှိကြသည်။ ရေလုပ်ငန်းများမှာ မိုးတွင်းဖြစ်တဲ့ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို ဝါခေါင်လများမှာ လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းထားသည်ကိုတွေ့ရှိရသည် ထိုသို့ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းမှာ လေမိုးများပြင်းထန်နေချိန် မြို့ပင်လယ်သို့ ငါးဖမ်းရန် အန္တရာယ်ရှိသောကြောင့် ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းကိုလေ့လာတွေ့ ရှိရပါသည် ငါးများမှာတပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများမှာ၊ အနည်းငယ်သာရရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည် တော်သလင်း မှာတော့ အသင့်အတင့်ရှိ၍ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလမှာ အရ အကောင်းဆုံးလဖြစ်ခြင်းကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ သူတို့၏အခက်အခဲများမှာ လူငှားရှားခြင်း ပင်လယ် သို့ မုန်တိုင်းကျနေချိန်ဆို ထွက်မရခြင်းကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်သူ မရှိခြင်းကို တွေ့ရှိခြင်းကိုတွေ့ရှိရသည်။ လယ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက အငယ်လောက်သာတွေ့ရှိရသည်။ လယ်သမားများ၏ အခက်အခဲများမှာ လယ်တာဝန်များ ကြီးကြီး မြေမပေါက်နိုင်သောကြောင့် ရေငံဝင်၍ စပါးအထွက်ရှုံးခြင်းကိုလေ့လာတွေ့ရှိခြင်း အရောင်းအဝယ်လုပ်ကိုင်သူများ ရေလုပ်ငန်းကိုဦးစားပေးလုပ်ကိုင်ကြ၍ အရောင်းအဝယ်သမား များလည်း ရေလုပ်ငန်းအရကောင်းမှသာ သူတို့လည်းအရောင်းအဝယ် ကောင်းခြင်းကို တွေ့ရှိရပါသည် အရောင်းအဝယ်သမားများ၏ အခက်အခဲများ ကုန်တင်ကုန်ချရရင်ခြင်းမှာ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းတံတားမရှိခြင်းကြောင့် အခက်အခဲများရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရခြင်း ကျဘမ်းသမားများ မှာ အလုပ်ကိုတစ်မျိုးတော့နေတိုင်းလုပ်ကိုင်လို့ရသောကြောင့် ဝင်ငွေနေ့စဉ် 3000 အနည်းဆုံး ရခြင်းကိုတွေ့ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးအနေနဲ့က အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် မြေနိမ့်သောရွာဖြစ်၍ ရေတက်ပြီးလျှင်ရင် ရေ ဝင်၍ခြင်ကိုက်ခြင်း သောက်ရေရှားပါးသောကြောင့် ရောဂါဖြစ်ခြင်းတို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိရခြင်း ရေရရှိမှုမှာ မိုးတွင်းအချိန်သာ လုံလောက်၍ အခြားရာသီအချိန်များမှာ သောက်ရေသုံးရေ ဝယ်ယူသောက်သုံးရသည် ထိုကျေးရွာ၏ အဓိကအခက်အခဲပြဿနာမှာ ရေအခက်အခဲဖြစ်ခြင်းကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဝင်ငွေ များအနေနဲ့က ကောင်းသောလနှင့် မကောင်းသောလများမှာ ကောင်းသောလကနည်းပါးခြင်းကိုတွေ့ရှိရ ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ

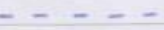

ပင်လယ်ကိုအားထားလုပ်ကိုင်စားသောက်ခြင်းကြောင့် ရာသီဥတုကောင်မွန်ပါက ပို၍ပင်ငွေကောင်းသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရခြင်း သောက်သုံးရေများဝယ်ယူရခြင်း ကျန်းမာရေးဖြစ် ခြင်းနှင့် ပညာရေတို့ကြောင့် ထွက်ငွေများရခြင်းကိုတွေ့ရှိရသည်။ ထိုကျေးရွာ၏အရာအားလုံးကို လေ့လာတွေ့ရှိမှုမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများကိုသွားလာခြင်းမရှိသို့သော်ရန်ကုန်သို့ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း တို့ကြောင့် သွားလာမှုများပြားခြင်းကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများလည်း နေထိုင်ခြင်းတို့ကိုလည်း တွေ့ရှိပါသည်။ ကုန်ပစ္စည်းများလည်း မြို့နီးပါးစုံလင်စွာ ဝယ်ယူလို့ရခြင်းကိုလေ့လာတွေ့ရှိပါသည်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် အရက်ဆိုင် ကုန်စုံဆိုင်၊ စက်ပစ္စည်းဆိုင် တော်တော်များများ လဲရှိ၍ မြို့နီးပါးစည်းကားလှခြင်းတို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

မြေပုံ အညွှန်း

ခုနှစ်- 3. 6- 2016

	- အိမ်တန်း		- ဖုန်းတန်းတိုင်
	- အရက်ဆိုင်		- ရေတံတိုင်း
	- ရွေးဆိုင်		- ကမ္ဘာလှည့်လမ်း
	- လက်ဖက်ရည်ဆိုင်		- လယ်
	- ရွှေဆိုင်		- သစ်ပင်
	- ငါးဖုတ်ဆိုင်		- မိုးရေလောင်းကန်
	- မီးလျှော		- အုတ်ချွတ်ရေဖွားရုံး
	- စင်ထုန်းဆေး		- လမ်း
	- ဆေးပေးခန်း		- အန္တရာယ်ရှိသောနေရာ
	- မြို့မရုံး		- ရယ်ကန်
	- ရေကန်		- မသန်စွမ်း၊ သက်တိုရွယ်အုပ်စု
	- ကန်ပျက်		- စက်ရေတွင်း
	- စေတီ		
	- တစ်ခန်းကျောင်း		
	- ဝိဇ္ဇာ မြေပုံ ဌာန		
	- တံတား		
	- အိုးကြီးအိုး		

လူမှုရေးပြမြေပုံ

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် လူဦးရေမှာ ကျား (၁၀၉၃) ဦး၊ မ(၁၀၅၀) ဦးရှိပြီး အိမ်ထောင်စုမှာ (၅၀၇) စု ရှိပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာဒေသတွင်း တရားဝင် သတ်မှတ်ထားသော ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခံမြေများနှင့် အဝေးတွင်ရှိပါသည်။ အောင်လှိုင် ကျေးရွာသည် ဒီရေတောနှင့် အနီးတွင်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမှုများမဖြစ်ထွန်းပါ ရေလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကထား လုပ်ကိုင်နေသော ရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာဒေသတွင် အရေးပါသော သက်ရှိ သစ်ပင်များ မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်သွားပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဗမာ လူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ အလယ်အလတ်တန်းစားများ၊ ကျား၊ လှေကား လုပ်ကိုင်သူများ၊ ကုန်ထမ်းခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ

သည် ဒီရေတောအလွန်နည်းသဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက ထိခိုက်ပျက်စီးမှု အများဆုံး ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေရှိသော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။

အရင်းအမြစ်ပြုပြင်မှု

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် အရင်းအမြစ်များမှာ ငွေ၊ လူအင်အား သာသနိက အဆောက်အအုံ၊ ရှယ်တာ၊ စက်လှေ၊ ဈေးဆိုင်၊ ငါးပုစွန်၊ ဂဏန်းခိုင်၊ ဆိုင်ကယ်၊ လှေပိုက်၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ စသည့် အရင်းအမြစ်များရှိပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောသူများရှိသဖြင့် လူဦးရေအပြောင်းအလဲရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အရင်းအမြစ်များ ရှိသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက (မူကြိုရှယ်တာ) သာရှိပြီး စားဝတ်နေရေး အခြေအနေ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များမှာ ကောင်းမွန်မှု ရှိပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုပြဇယား

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် သက်ကြီး၊ မသန်စွမ်း၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားများ ရှိပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ငွေကြေးမပြည့်စုံသူများ သည် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက ထိခိုက်လွယ်ပြီး ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် စားဝတ်နေရေးအတွက် အလွန်ပင်ခက်ခဲပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင်ရှိသော ရွာတစ်ရွာဖြစ်ပြီး ရေလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကြပါသည်။ ပင်လယ်ထွက်၍ ငါးဖမ်းသောကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက အလွယ်တကူထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် အရေးပေါ်အချေအနေတွင် ခိုလှုံရန်အတွက် မူကြို (ရှယ်တာ) တစ်လုံးသာရှိပြီး လူဦးရေ (၂၀၀၀) ကျော်ခန့်ရှိသောကြောင့် ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံမှာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။

စဉ်	အမျိုးအမည်	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	သက်ကြီးရွယ်အို	၄၈	၃၁	၇၉
၂	ရွှန်အောက်ကလေး	၁၁၀	၉၀	၂၀၀
၃	ကိုယ်ဝန်ဆောင်		၄	၄
၄	မသန်စွမ်း	၃	၁	၄
၅	အမျိုးသမီးဦးဆောင်မိသားစု		၂၅	၂၅

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် သက်ကြီး၊ မသန်စွမ်း၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားများရှိပြီး ဘေး အန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ငွေကြေး မပြည့်စုံသူများ

သည် ဘေးန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက ထိခိုက်လွယ်ပြီး ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် စားဝတ်နေရေး အတွက် အလွန်ပင်ခက်ခဲပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင်ရှိသော ရွာတစ်ရွာဖြစ်ပြီး ရေလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကြပါသည်။ ပင်လယ်ထွက်၍ ငါးဖမ်းသောကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက အလွယ်တကူထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် အရေးပေါ်အချေအနေတွင် ခိုလှုံရန်အတွက် မူကြို (ရှယ်တာ) တစ်လုံးသာရှိပြီး လူဦးရေ (၂၀၀၀) ကျော်ခန့်ရှိသောကြောင့် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦးမှာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပိုင်ဆိုင်မှု	အထောက်အပံ့ပြုပုံ	သက်ရောက်မှု (ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ)	ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ	ဘေးဒဏ်ခံနိုင်အောင်ဘယ်လိုစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်မလဲ
1.	လယ်လုပ်ငန်း (စက်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ မျိုးစပါး)	ဘေးဖြစ်ချိန်တွင် မျိုးစပါးတစ်ဝက်ကျိတ်ခွဲ စားသောက်နိုင် တစ်ဝက်ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်	သဘာဝဘေးကြောင့် ကျွဲ နွားသေနိုင်၊ လယ်ပျက် မျိုးများ ပျက်စီး	စက်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ မျိုးစပါးများ လုံခြုံရာနေရာမှာထားရမယ်၊ မျိုးစပါးများလုံခြုံစွာ သိမ်းရမယ်	စက်များ၊ ဆီထည့်၊ ရေနံသုတ် မယ်၊ ကျွဲ၊ နွား များကို ကုန်းမြင့်တွင်တံ ထိုးထားမယ်၊ မျိုးစပါးရေစိုခံအိတ်နှင့် ထည့်ထားမယ်။
2.	ရေလုပ်ငန်း (စက်လှေ၊ ပိုက်၊ ဘော့သီး၊ ကြိုး)	စက်လှေ၊ ပိုက်တိုးမြှင့်ရာဖွေ စားသောက်နိုင်၊ လုပ်ငန်းပြန်လည်စတင် နိုင်၊ စက်လှေ၊ ဘော့သီးကြိုးဖြင့် အသက်ကယ်နိုင်	စက်လှေ၊ ပိုက်၊ ဘော့သီးများပျက် ပျက်၊ ပြုတ်နိုင်	စက်လှေကိုအတွင်းပိုင်းမှာ ထားပြီး အပင်ကြီးနှင့် ချည်ထားမယ်၊ ပိုက်များကို ထုတ်ပြီး အမြင့်မှာတင်၊ ဘော့သီးမျှ ဘေးလုံခြုံစွာထားမယ်	စက်လှေကိုသံထေးမယ်၊ ပျဉ်အစားထိုးမယ်၊ ရေနံသုတ်မယ်၊ ပိုက်ကိုဖာမယ်၊ မှန်ကပ်မယ်၊ အမြင့်မှာသိမ်းမယ်၊ ဘော့ သီးကြိုးလုံခြုံစွာထားမယ်
3.	အရောင်းအဝယ် (ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်အဝတ်အစား၊ စက်ပစ္စည်း)	ဘေးဖြစ်ချိန်တွင် စားသောက်နိုင်၊ ဝင်ငွေရရှိရန်ပြန်လည် ရောင်းချနိုင်	ဆန်များရေစို၊ မှိုတက် ပျက်စီးနိုင်၊ ကြက်သွန် များ၊ ပုတ်နိုင်၊ အဝတ် အစားများပျက်နိုင်၊ စက်များသံချေးတက် ပျက်စီးနိုင်	ဆန်၊ ဆီ၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန် များကို ပိုက်များကိုရေစိုခံ အိတ်များ၊ ပုံးများနှင့်ထားမယ် စက်ပစ္စည်း၊ အဝတ်အစား များကို လုံခြုံစွာထားမယ်	ဆိုင်ကိုမြင့်မြင့်ဆောက်မယ်။ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ထောင်ထားမယ် ထပ်မံလုပ်ကာ လုံခြုံစွာ၊ ခိုင်ခံ့စွာထားမယ်
4.	ကျဘမ်း (မြိုး၊ လှေ၊ ဓါး၊ ပေါက်တူး)	မြိုး၊ လှေရှိ၍ ဝန်ထောင်ကာ စားဝတ်နေရေး၊ ဖြေရှင်းနိုင်၊ လက်တလောစားဝတ်နေရေး ဖြေရှင်းနိုင်	လှေပျက်၊ လှေ၊ မြပ်နိုင်၊ မြိုးပျက်၊ ပျက်နိုင်၊ ဓါး၊ ပေါက်တူးသံချေးတက် မြပ်၊ ပျက်နိုင်	လှေကိုမြောင်းထဲမှ ဦးပွဲကြိုးချည်ကာ တက်ထားမယ်၊ မြိုးများကိုကြိုးလွှဲပြီး လုံခြုံစွာထားရမယ်	လှေကိုရေနံသုတ်၊ ပျဉ်အစားထည့်မယ် မြိုးကိုဝါးအစားတပ်မယ်၊ ဓါး၊ ပေါက်တူးများကို ဆေးကြော၊ ဆီသုတ်ကာ လုံခြုံစွာထားမယ်

5.	ဆိုင်ကယ်၊ ကယ်ရီ	စားဝတ်နေရေးဖြေရှင်းနိ င်၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စလွယ် ကူစွာသွားနိုင်	ဆိုင်ကယ်ပျက်၊ လွဲအင်ဂင်စက်ပျက်နိုင်	ရေငံမဝင်အောင်၊ မြင်တဲ့အိမ်ပေါ် တင်ထားမ ယ်၊ လုံခြုံရာမှာ သေချာစွာ သိမ်းထားမယ်	ဆိုင်ကယ်ကို ပုံမှန်ဆေးကြောမယ်၊ လိုတဲ့ပစ္စည်းထည့်မယ် ဆေးမှုတ်၊ ဆီထည့် လုံခြုံရာမှာထားမယ်
----	--------------------	---	--	---	---

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်ဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြဇယားကို သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာတွင်လယ်လုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်း၊ အရောင်အဝယ်(ဈေးဆိုင်)၊ ကျဘမ်းနှင့်ဆိုင်ကယ် ကယ်ရီဆွဲခြင်းတို့ကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ လယ်လုပ်ငန်း တွင် စက် ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ မျိုးစပါးတို့ပါဝင်ကာ ၎င်းလုပ်ဖက် ကိရိယာများကို အဓိကထားကြပြီး လယ်သမားများမှာ လူနည်းစု လုပ်ကိုင်ကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ရေလုပ်ငန်းသည်ကျေးရွာ၏ အဓိကလုပ် ငန်းဖြစ်သည်။ ပိုက်ထောင်ခြင်းမှစ၍ ဂါးသင်္ဘောများဖြင့် ပုဇွန်ဒိုင် ဂဏန်းဒိုင်များရှိကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အရောင်းအဝယ်(ဈေးဆိုင်) သည်လည်း များစွာရှိကာ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း တစ်ခုဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ကျဘမ်းလုပ်ကိုင်သူများလည်း ကျေးရွာတွင်များစွာရှိကြပြီး ဂဏန်းထောင်နေစား လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်၊ ပျိုးနတ်၊ ကုန်တင်ကုန်ချပြုလုပ်ကာ၊ မြေပေါက်ခြင်း၊ ရေတွန်းခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပြီး လုပ်ကိုင်ရှာဖွေစားသောက်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီသည် လမ်းဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာများမှ ဆိုင်ကယ်လမ်းများရှိသဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရှာဖွေစားသောက်ကြကာ ကျေးရွာတွင်ရှာဖွေစားသောက်ကြကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

အဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း ၎င်းတို့လုပ်ငန်းလယ်ပတ်နိုင်ရန်သာ အာရုံစိုက်နေပါသဖြင့် ရပ်ရွာတွင် ထောက်ပံ့ကူညီမှု မပြုနိုင်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ သာရေးနာရေး၊ အဖွဲ့သည်ရပ်ရွာတွင် သာမန် အဖွဲ့ဖြစ်သော်လည်း ရပ်ရွာတွင်ထိရောက်စွာ ကူညီမှုပြုသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

Save the children ၊ Actionaid Myanmar နှင့် ပတ်မြန်မာအဖွဲ့သည်လည်း ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော်လည်း ရပ်ရွာ၏ကျန်းမာရေးထောက်ပံ့မှုများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ သက်ကြီး၊ မသန်စွမ်းများအတွက်လိုအပ်သလိုလဲ ပိုးကာ သဘာဝဘေး၊ အသိပညာများပေးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့် ခြင်း၊ လမ်း၊ တံတားများပြုပြင်ပေးခြင်း နှင့် ပတ်အဖွဲ့မှာလည်း ကျေးရွာမှ ငွေစု၊ ငွေချေး အရင်းအနှီးတည် ထောင်ကာ အဆင်ပြေစေရန်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ ပေးခြင်းများရှိသဖြင့် ရပ်ရွာအတွက်များစွာ အထောက်ပြုသည်ကို သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အဖွဲ့များ၏ အဓိကဆက်သွယ်ရမည့်သူများမှာ -

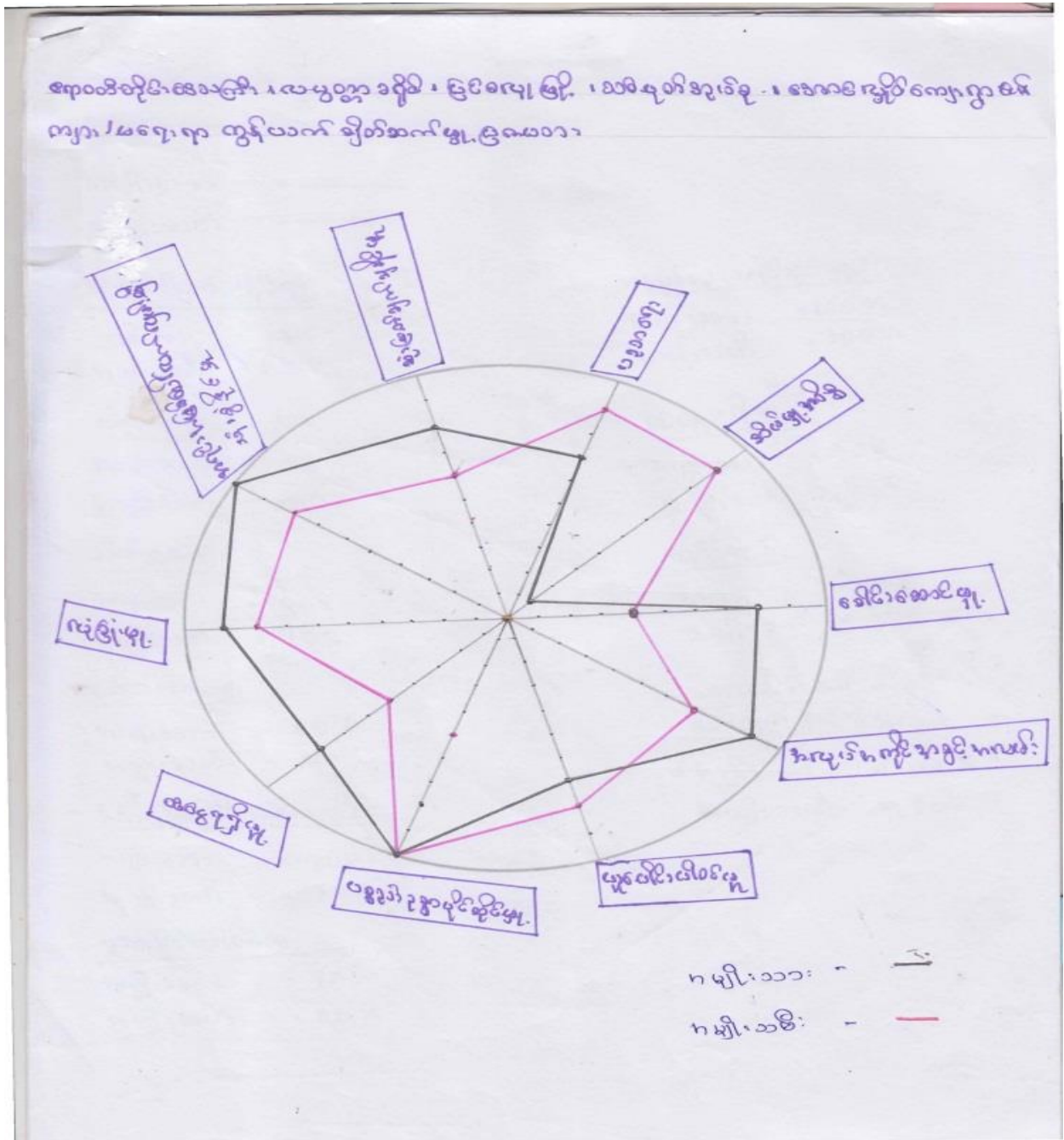
- ၁။ ဦးမြင့်ဦး - အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- ၂။ ဦးကျော်ထွေး - ရပ်မိ/ဖ
- ၃။ ဦးသိန်းကြည် - ပြည်သူ့စစ်
- ၄။ ဦးထက်ထက်အောင် - မီးသတ်အဖွဲ့
- ၅။ ဒေါ်ရင်စိန် - အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့
- ၆။ ဒေါ်ရင်စိန် - မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့
- ၇။ ဦးနေမျိုး - ကြက်ခြေနီအဖွဲ့
- ၈။ ဦးတင်ထွန်း - ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့
- ၉။ ဦးစိုးသန်း - ဂေါပကအဖွဲ့
- ၁၀။ ဦးသန်းထိုက် - VDMC အဖွဲ့
- ၁၁။ ဦးမြင့်ဦး - ကျန်းမာရေးကော်မတီအဖွဲ့
- ၁၂။ ဦးကိုဦး - နာရေးကူညီမှုအသင်းအဖွဲ့
- ၁၃။ ဦးအုန်းရွှေ - လယ်သမားအဖွဲ့
- ၁၄။ ဒေါ်သင်းသင်းအေး - SHG အဖွဲ့
- ၁၅။ ဦးခင်မောင်ဦး - ရေလုပ်ငန်းအဖွဲ့
- ၁၆။ ဒေါ်စံပယ်လှိုင် - Actionaid Myanmar အဖွဲ့
- ၁၇။ ဒေါ်သင်းသင်းအေး - ပတ်မြန်မာအဖွဲ့
- ၁၈။ ဒေါ်ဝင်းမော် - သာရေး၊ နာရေးအဖွဲ့

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

စဉ်	ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
၁	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာမှ အခက်အခဲပြဿနာကို ဦးဆောင်ဖြေရှင်းပေးပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုများ၊ လမ်းတံတားပြုပြင်မှုများ၊ ကျေးရွာအေးချမ်းသာယာမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။
၂	ရပ်မိ/ရပ်ဖ	ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပူးပေါင်းကာ ရပ်ရွာအခက်အခဲပြဿနာများကိုဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ သာရေး၊ နာရေး ကိစ္စများကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။
၃	ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့	ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာတွင် အန္တရာယ်၊ ဆူပူမှုမရှိစေရန် ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ သူခိုးဖမ်းခြင်း၊ လိုအပ်သလို အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။
၄	မီးသတ်အဖွဲ့	မီးသတ်အဖွဲ့သည် မီးဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းစေရန် နွေရာသီတွင် မီးဘေးကြိုတင်သတိပေးခြင်း၊ စီစစ်ခြင်း၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ညဖက်များတွင် မီးစစ်ခြင်းများကိုဆောင်ရွက်ပါသည်။
၅	အမျိုးသမီးရေးရာ	အမျိုးသမီးရေးရာ ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိပါသည်။ ထဲထဲဝင်ဝင်ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိပါ။
၆	မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ တိုက်ခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။ ထဲထဲဝင်ဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။
၇	ကြက်ခြေနီ	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ အရေးပေါ်လူနာလုပ်ဆောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ခေါင်ဆောင်များအခြား ရွာများသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခြင်းကြောင့် လုပ်ဆောင်မှုအားနည်းပါသည်။
၈	ကျောင်းကော်မတီ	ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့သည် ကျောင်းသားကိစ္စများ ကျောင်းပြုပြင်ရေးကိစ္စများ ဆုပေးပွဲကိစ္စများနှင့် ပါဝင်ပါသည်။
၉	VDMC အဖွဲ့	VDMC အဖွဲ့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ သာရေး၊ နာရေး ကိစ္စများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပါသည်။
၁၀	ဂေါပက	ဂေါပကအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာမှ သာရေး၊ နာရေး၊ တရားပွဲများ အလှူခံလိုက်ပေးခြင်း လုပ်ဆောင်ပါသည်။
၁၁	ကျန်းမာရေးကော်မတီ	ကျန်းမာရေးကော်မတီအဖွဲ့သည် ကျန်းမာရေးမှူးအဖွဲ့

		Save the children အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ကလေး၊ လူကြီး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။
၁၂	နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့	နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့သည် ကျေးရွာတွင် နာရေးဖြစ်ပါက အစအဆုံးမြေကျသည်အထိ ကူညီပေးခြင်း
၁၃	လယ်သမားအဖွဲ့	လယ်သမားအဖွဲ့သည် လယ်သမားချေးငွေယူခြင်း လယ်စိုက်ပျိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။
၁၄	SMG	SMG အဖွဲ့သည် ကိုယ်ထူကိုယ်ထငွေစုငွေချေးခြင်း ပြုလုပ်ပါသည်။
၁၅	ရေလုပ်ငန်းအဖွဲ့	ရေလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခက်အခဲရှိပါက ဝိုင်းဝန်း ဖြေရှင်းပေးခြင်း
၁၆	သာရေးနာရေးအဖွဲ့	သာရေးနာရေးအဖွဲ့သည် အလှူအတန်းကိစ္စများ အခြား ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။
၁၇	Save The Children	Save the children ပြင်ပအဖွဲ့သည် ကျန်းမာရေးကိစ္စ များကို ရပ်ရွာနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။
၁၈	Actionaid Myanmar	ကျေးရွာ၏ သဘာဝဘေးကာကွယ်ရေးနည်းပညာများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများပေးခြင်း
၁၉	ပတ်မြန်မာ	ကျေးရွာတွင် ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင် ပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာ၏ အကျယ်အဝန်း၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင် ကျေးရွာ၏ ကျား၊မ ရေးရာ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုဖြေခမာ သုံးသပ်ချက်တွင် ကျေးရွာ၏ ပညာရေး တွင် အမျိုးသမီးများသည်။ အမျိုးသားထက် 20% ပို၍များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ပညာတတ်များခြင်း၊ ပညာရေးတွင် စိတ်ဝင်စားခြင်း၊

မိဘများက အမျိုးသမီးများအားပေးခြင်း၊ အမျိုးသားများသည်ပညာ ရေးတွင် စိတ်မဝင်စားခြင်း၊ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေသောကြောင့် အမျိုးသားများသည် ပညာရေးတွင် အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စတွင် အမျိုး သမီးများသည် အမျိုးသားထက် 80% ပို၍များပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်မှုကိစ္စများကို သာအဓိကလုပ်ရပြီး အိမ်ရှိ ကြက်၊ ဝတ်၊ ဘဲ များကိုကျွေးမွေးရပြီး၊ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီး များမလုပ်ဆောင်နိုင်သော အချိန်များတွင်သာ ရေခပ်၊ ထင်းခွဲခြင်းများကိုသာ လုပ်ဆောင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ခေါင်းဆောင်မှုတွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် 40% ပိုနေတာကို တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသားများသည် ကျေးရွာရှိလမ်းများ၊ တံတားများကို အဓိကလုပ်ဆောင်ကြပြီး၊ အမျိုးသမီးများက ဘာသာရေး၊ နာရေးပွဲတော်များတွင်သာလုပ်ဆောင်ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အလုပ်အကိုင်လုပ်ငန်းများတွင်အခွင့်အလမ်းများတွင် အမျိုးသားများ သည် အမျိုးသမီးများထက် 20% ပို၍များပါသည်။ အမျိုးသားများသည်အလုပ်ကြမ်းများလုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း ပင်ပန်းစွာလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများသည် ကြမ်းတမ်းစွာမလုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ အားနွဲ့ခြင်းများကြောင့်ဟု သိရပါသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် 10% နည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသားများသည်ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် ဘာရေးနာရေး၊ အစည်းအဝေးပွဲတွင် အားနည်းပြီး အမျိုးသမီးများသည် ဘာသာရေးတရားပွဲများ၊ အစည်းအဝေးပွဲများတွင် အမျိုးသမီးများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းတာကိုတွေ့ရပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများသည်၊ အမျိုးသမီး များသည် တန်းတူပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို တန်း တူပိုင်ဆိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေရရှိမှုတွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် 30% ပို နေတာကိုတွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသားများသည် ဝင်ငွေရရှိသောလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး၊ အမျိုးသမီးများသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လုံခြုံမှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် 10% ပိုနေတာကိုတွေ့ရသည်။ အမျိုးသားများသည် ခုခံနိုင်ခြင်း၊ ညရေးညတာများသွားရာတွင် လုံခြုံခြင်း၊ အမျိုးသမီးများသည်ကျေးရွာတွင် နေထိုင်လျှင်လုံခြုံမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အခြားရွာများသို့သွားလျှင် လုံခြုံမှုမရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အရင်းအမြစ်လက် လှမ်းမှီသုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် 10% များသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသားများသည်ကျေးရွာရှိလုပ်ငန်းများကို လက်လှမ်းမှီသုံးစွဲနိုင်ခြင်း၊ အမျိုးသားများသည် အိမ်မှုကိစ္စတွင် သာမအားခြင်းကြောင့် ကျေးရွာရှိလုပ်ငန်းများကို လက်လှမ်းမှီသုံးစွဲခြင်းကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဆုံးဖြတ် ချက်ချန်မှုအပေါ်တွင် အမျိုးသားများသည်အမျိုးသမီးများထက် 10% ပိုနေသည်ကိုတွေ့ရှိပါသည်။ အမျိုးသားများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း အမျိုးသမီးများသည် ဆုံးဖြတ်ချက် နိုင်ခြင်းမရှိကြောင်းဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ ရေလုပ်ငန်း ဖြစ်ပြီး လယ်၊ တစ်နိုင်တပိုင်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး၊ ရောင်းဝယ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသည် ကပ္ပလီပင်လယ်နှင့် နီးသောကြောင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက အလွယ်တကူထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ခိုင်ခံ့သော အဆောက်အအုံများ မရှိခြင်းကြောင့်လည်း ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်များရေမြုပ်ခြင်း၊ ရေလုပ်ငန်းသုံး လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ဆုံးရှုံးခြင်းများ၊ အသက်သေဆုံးခြင်း၊ အိမ်များပျက်စီးခြင်းများအထိ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ခံနိုင်ရည်စွမ်းရှိအောင် လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ခိုင်ခန့်အောင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ အိမ်များကို စနစ်တကျ ခိုင်ခန့်အောင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ စက်လှေများကို ပိုမိုခိုင်ခန့်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း၊ လယ်ယာမြေများကို ကန်ဖင်းဘောင်များ မြှင့်တင်ထားခြင်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တားဆီးနေသောအကြောင်းအရာများမှာ ကျေးရွာလူထုမှာ အသိပညာအားနည်းခြင်း၊ ကျေးရွာတွင် ငွေကြေးချမ်းသာသူများက ဖိနှိမ်ထားခြင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မိသားစုများတွင် အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးအတွက် လိုအပ်ပါက ငွေကြေးကို အတိုးနှုန်းကြီးကြီးဖြင့် ငွေကြေးချမ်းသာသူများထံမှ ချေးယူရပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် လိုအပ်သော အချိန်တွင် အရေးပေါ် ငွေများကို အချိန်မှီရရှိနိုင်ရန်အတွက် ရပ်ရွာအတွင်း အလှူခံခြင်းဖြင့် ပိုင်းဝန်းကူညီကြပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကို ရရှိနိုင်မှု

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်	သူတို့ကိုနောက်ဆုံးမှန်တိုင်း လွန်ကဲသည့် ဖြစ်ရပ်များ အကြောင်း ဘယ်လိုအသိပေး ခဲ့လဲ	သူတို့ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်း ကိုရရှိကြသလဲ
အမျိုးသား	ရေဒီယိုကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ နားထောင်ရန်	ရေဒီယို
အမျိုးသမီး	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အချင်းချင်း	ရေဒီယို
ကလေး	အချင်းချင်း မိသားစုဝင်	ရေဒီယို
အခြားအုပ်စု ရောဂါဖြင့်နေထိုင်သူ များအုပ်စု	မိသားစုဝင်	ရေဒီယို

သစ်ပုတ်အုပ်စုအောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပေးညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ဘေးန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက သတင်းစာအချက်အလက်များကို အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံမှ ရရှိခြင်း ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားလှိုင်းများမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။ မြန်မာအသံ၊ FM လှိုင်းများမှလည်းရရှိနိုင်ပါသည်။ မုန့်တိုင်းသတင်း ၊ ရေကြီးသတင်းများကို အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ကင်းသမားအားကျေးရွာအတွင်း တိုက်ရိုက်သတိပေးခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။

ရပ်ရွာအတွင်း အထိရောက်ဆုံးသတင်းကို FM လှိုင်းများမှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဘေးန္တရာယ်နှင့်ပတ်သတ်၍ ကျေးရွာလူထုအား အသိပညာပေးသင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိထိခိုက်လွယ်သူများထံ သတင်းအချက်အလက်များကို FM ရေဒီယို၊ ဖုန်းများ

ကျေးရွာရှိ ထိခိုက်လွယ်သူများထံ သတင်းအချက်အလက်များကို FM ရေဒီယို၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှတစ်ဆင့် အကောင်းဆုံးရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုတင်သတိပေးမှုများရှိပါက ကျေးရွာလူထု၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများနှင့် အသက်အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်လျော့ချနိုင်ပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

စဉ်	ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့်အကျိုးဆက်	ဖြေရှင်းသည့်နည်းလမ်းများ
၁။	ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များ	ချော်လဲ၍ဒဏ်ရာရခြင်း၊ စက်ဘီးမောက်၍ ခြေကျိုးခြင်း၊ လက်ကျိုးခြင်း (နာကျင်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်း၊ အားငယ်)	-မိဘတွေကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်စေခြင်း၊ ကလေးများမိမိကိုယ်ကို ဂရုစိုက်စေခြင်း၊
၂။	လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ	အရိုက်ခံရခြင်း၊ ဆူဆဲကြိမ်းမောင်းခြင်း (ဝမ်းနည်း၊ အားငယ်၊ စိတ်မကောင်း)	-မိဘတွေကို ကလေးသူငယ်များနှင့် ပတ်သတ်၍ အသိပညာပေးခြင်း
၃။	ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်း (ဝမ်းသာ)	-ကျေးရွာမှကလေးများကို ပိုမိုပါဝင်ခွင့်ပေးရန်လိုအပ်ခြင်း
၄။	စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲ	ကျောင်းတက်ရခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ရခြင်း (ကျောင်းတက်ချင်၊ စိတ်မကောင်း၊ အားငယ်)	-ကျောင်းမတက်နိုင်သော ကလေးများကို ကျေးရွာမှကူညီခြင်း -မိဘများကို ပညာရေးအသိပညာပေးခြင်း
၅။	ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျောင်းပျက်ခြင်း၊ အသက်သေဆုံးခြင်း (ကျောင်းတက်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်း)	-မိဘများကို ဂရုစိုက်စေခြင်း -ကလေးများကလည်း ကျန်းမာရေးဂရုစိုက်စေခြင်း

၆။	ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	အလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ မိဘစီးပွားရေးမကောင်းခြင်း (ကျောင်းတက်ခြင်း၊ စိတ်မကောင်း၊ ဝမ်းနည်း)	-မိဘများကိုပညာရေး အသိပညာပေးခြင်း -ကျေးရွာမှ ကူညီပံ့ပိုးစေခြင်း
၇။	ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်မှုများ	လက်ကျိုး၊ ခြေကျိုးခြင်း၊ အသက်ဆုံးရှုံးခြင်း (နာကျင်၊ စိတ်မကောင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း)	-ကလေးများကို လုံခြုံသောနေရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း -သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အသိပညာပေးခြင်း

ဧရာတီတိုင်ဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းသုံးသပ်ရာတွင် ကိုယ်ကယပိုင်းဆိုင် အန္တရာယ် များဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းများမှ ချော်လဲ၍ ဒဏ်ရာရခြင်း၊ စက်ဘီးမှောက်၍ခြေကျိုး၊ လက်ကျိုးခြင်းစသည့် တို့ဖြစ်ပြီး ကလေးများသည် နာကျင်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ အားငယ်ခြင်းများကိုခံစားရပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဖြေရှင်း နိုင်သောနည်းလမ်းများမှာ မိဘများကို အသိပညာပေးခြင်း၊ ကလေးများကိုလည်း မိမိကိုယ်ကိုယ် ဂရုစိုက်စေခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်း အန္တရာယ်များဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းများမှာ မိဘများရိုက်ခြင်း၊ ဆူဆဲကြိမ်းမောင်းခံရခြင်း စသည်တို့ ရှိပြီး ကလေးများသည် ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်အားငယ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဖြေရှင်းနိုင် သောနည်းလမ်းများမှာ မိဘများကို ကလေးများ ပက်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ရပ်ရွာရေးတွင် ပါဝင်ခြင်း တွင်လည်း ကလေးများကို ပါဝင်ခွင့်ပေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ခလေးများ ပျော်ကြပါသည်။ နောက်ထပ်ပါဝင်ရန် စိတ်အားထက်သန် လာသည်ကိုတွေ့ ရပါသည်။

စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကလေးများသည်ကျောင်းမတက်ရ၍ ပညာရေးနှောင့်နှေးခြင်း၊ လုပ်လုပ်ရခြင်းတို့ကြောင့် ကလေးများသည် ကျောင်းတက်ချင်၍ ကျောင်းမတက်ရခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်အားငယ် ခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပြီး ဖြေရှင်းနိုင်သော နည်းလမ်းများမှာ မိဘများကို ပညာရေးအသိပေးခြင်း၊ ကျေးရွာမှာလည်း ကူညီပေးခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿ နာများကြောင့်ကလေးများသည် ကျောင်းပျက်ခြင်း၊ သေဆုံးနိုင်ခြင်းဖြစ်ပေါ်နိုင်ပြီးကလေးများသည် နေပြန် ကောင်းချင်ကြခြင်း၊ စိတ်အားငယ်ခြင်း များကို ခံစားနိုင်ပြီး သို့ဖြစ်ပါ၍ ဖြေရှင်းနိုင်သောနည်းလမ်းများမှာ မိဘများကို သားသမီးများ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် စေခြင်း၊ ကလေးများကလည်း မိမိကျန်းမာရေးကို ဂရုစိုက် ခြင်းတို့ဖြင့်ဖြေရှင်းနိုင်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများကြောင့် ကလေးများသည် အလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ ကျောင်းမတက်ရခြင်း တို့ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ကလေးများသည် ကျောင်းတက်ချင်ကြခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်အားငယ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပြီး ဖြေရှင်းနိုင်သော နည်းလမ်းများမှာ ပညာရေးအသိပညာပေးခြင်း၊ ကျေးရွာကူညီထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း

နိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ကလေးများသည် ခြေကျိုး၊ လက်ကျိုးခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ရခြင်း၊ အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်းများဖြစ်ပေါ်နိုင်ပြီး ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဖြေရှင်နိုင်သောနည်းလမ်းများကို ကလေးများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်အသိပညာပေးခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည် ကို တွေ့ရပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဧရာဝတီတိုင်ဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင် ကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံသုံးသပ်ချက် ထုတ်ရာတွင် အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် -

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေဗဟုသုတတွင် လွန်ခဲ့သောဘေးအန္တရာယ်များကို မှတ်တမ်းပြုစု၍ ကျေးရွာရှိအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံမရှိခြင်း၊ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ မြေပုံမရှိခြင်းတို့ကိုတွေ့ရသည်။

၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတွင်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းတွင်လည်း ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ခံအနေနဲ့ အုပ်ချုပ် ရေးမှူး၊ မီးသတ်၊ ကြက်ခြေနီတို့ဖြစ်ကြပြီး ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုတွေ ကိုတော့ ကျေးရွာရုံး၊ ရှယ်တာ စသည်တို့တွင် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်ဟု ပြောကြပါသည်။ ၎င်းတို့ တိုင်ပင်ရာတွင် အဓိကတာဝန်ရှိသူတွေမှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်မိရပ်ဖတို့ ဖြစ်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ခု ကြုံလာလျှင် နောက်ဆုံးသတင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင့်သင့် ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဇယားမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

၄။ ကြိုတင် သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်းတွင်ရပ်ရွာရှိလူများသည် ကြိုတင် သတိပေးချက် များကို လက်ခံခြင်းတွင် ရပ်ရွာရှိလူများသည် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ TV၊ စလောင်းတို့မှ အဓိကရယူကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတွင် ဘေးအန္တရာယ် ဘေးအန္တရာယ်မြေပုံမရှိ၍ ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးမပြုနိုင်ခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်နှင့် ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်သော လက်တွေ့တွေ့ရှိချက်များ မရှိခြင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုမရှိခြင်း၊ ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်မရှိခြင်းများကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်ပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင် တယ်လီဖုန်း၊ လူအချင်းချင်း သတင်းပေးခြင်း၊ အော်လံများ အသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်းဖြင့် ဖြန့်ဝေကြ သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုများအသုံးပြုနိုင်ရန် ကိရိယာများတပ်ဆင် ထားခြင်းရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရ ပါသည်။

၇။ ရပ်ရွာလူထုကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာ သဘာဝဘေး ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး အဖွဲ့ရှိခြင်း၊ ကြိုတင် လေ့ကျင့်ထားမှုများရှိခြင်း၊ အစီစဉ်များရေးဆွဲထားခြင်း၊ တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ချက်များပေးခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ခံနိုင်သော အဆောက်အအုံ မလောက်ခြင်း၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်သောအဆောက်အအုံသည် အစားအစာများ သိုလှောင်မည့် နေရာမရှိခြင်း ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ သဘာဝဘေးပညာပေးသင်တန်းများ လိုအပ်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်လိုက်ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများတစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံခြင်းများ ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် ပြုပြင်ဆင်ခြင်း အရေးပေါ်တုန့်ပြန်မှုမရှိခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် သီးသန့်နေရာမရှိခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ချက်များရှိခြင်း အရင်းအမြစ်များကိုချက်ချင်းအသုံး ပြုနိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ အတွက် အဆင့်သင့်ဖြစ်စေသော လုပ်ဆောင်ချက်များမရှိခြင်း အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုချက်ချင်းနည်းလမ်း ရှိရပါသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နည်းကိရိယာ(၉)သုံးသပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ မြို့နယ်သဘာဝဘေးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာနတို့ကိုလေ့လာ သပ်မှုများမရှိခြင်း မိုးလေဝသနှင့်ပတ်သက်၍ မြို့နယ်မှ သီးသန့်တာဝန်ပေးသူမရှိခြင်း၊ မြို့နယ်သဘာဝ ဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာနတို့မှ တုန့် ပြန်မှုမရှိခြင်း၊ ကြိုတင် သတိပေးချက်၊ ဘေးအန္တရာယ်သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင်တိုးတက်မှု ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဧရာတီတိုင်ဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်းသုံးသပ်ရာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် စီမံကိန်း တည်နေရာသည် တရားဥပဒေအရ ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေအနီးတွင်မရှိခြင်း၊ အပင်နှင့် သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ဒီရေတောအနီးတွင်ရှိခြင်း သစ်တောပြုန်းတီးမှု နှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်မှု မရှိခြင်း သဘာဝသစ်တောကိုအောင်ပြုလုပ်မှုမရှိခြင်း၊ တိကျသော ပထဝီအနေအထားမရှိခြင်း၊ တိုးတက်နေသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေကို ပျက်စီးမှုမရှိခြင်း၊ အပင်များ မီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များကို ပျက်စီးခြင်း အခြားမှာ လာသောမျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေ သောသဘာဝစနစ်ကို ပျက်စီးခြင်းမရှိခြင်း၊ ပင်လယ်နှင့် ရေနေဇီဝသက်ရှိများ အပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုမရှိ ခြင်းများကိုတွေ့ရပါသည်။ ရှေ့ဟောင်းအမွေမနှစ်များနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေ့ဟောင်းသုတေတန နေရာဟုတ်ခြင်း၊ ဘာသာရေး

အဆောက်အဦး၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေကို ပျက်စီးမှုမရှိခြင်း၊ လူတွေ့ရဲ့ သုသာန်တွေကို ပျက်စီးမှုမရှိခြင်း၊ ထင်ရှားသော အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ်ထားသော မျိုးသားအမွေအနှစ်များကို အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိခြင်းများကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာရှိလူတွေ့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု၊ တိုင်းရင်းသားတွေ့ရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စေခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ညစ်ညမ်းမှုများမှာ ကာကွယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် မြစ်ကမ်းဘေးတွင်တည်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းသည်ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ အဆောက်အဦး များဆောက်၍ ဆူညံသံများကိုထုတ်လွှင့်မှုမရှိခြင်း၊ စွမ်းလုပ်ရင်းဖုန် မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေမှုမရှိခြင်း၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင် များကို သုံးနေခြင်းမရှိခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမှုမရှိခြင်း၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူတွေ့ရဲ့ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှုရှိ သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူပတ်ဝန်းကျင်တွင် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှု ကြောင့် လူပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ လူပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှုစည်းမှုထိ ခိုက်မှုမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းကြောင့် လူမှုဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်မှုရှိခြင်း၊ ရေဆိုး မြှောင်ဆိုးစနစ်များ ကောင်းမွန်လာနိုင်ခြင်း၊ အများပြည်သူနှင့် ဆက်သွယ်သော ဝန်ထမ်းမှာကောင်းမွန်မှုရှိခြင်း၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝအရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း စသည်တို့တွေ့ရှိရပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ
၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ်	ကာလ	ပြင်းထန်မှု	အချိန်	သတိမပေးမီ	သတိပေးပြီး	သက်ရောက်မှု	နှိုင်းယှဉ်ချက်	ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ်	ကာလ
မုန်တိုင်း	**	**	***	***	**	***	**	***	**	22	1
ရေကြီး	***	**	*	**	*	*		***	*	14	3
မီးဘေး	*	*	*	*	*	***	***	*	*	13	4
ငလျင်	*	***	*	*	*			**	*	10	5
ကမ်းပါးပြို	***	***	***	**	*			***	**	17	2

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာတီတိုင်ဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်ခွဲခြားပြဇယား သုံးသပ်ချက်တွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရာ မှန်တိုင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မီးဘေး၊ ငလျင်၊ ကမ်းပါးပြိုခြင်းများရှိပါသည်ဟု ပြောပါ သည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူ ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြုံတွေ့ခဲ့တွင် မှန်တိုင်းသည်။ ဘယ်ရာသီ တွေမှာ ကျရောက်လဲဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှာ ရာသီတွင်မိတွင်းနှင့်ဆောင်တွင်း ရာသီတွင်ဖြစ်ပြီး၊ ကျရောက်ချိန်မှာတော့ (၅) ရက်လောက်ကြာပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေရာတွင်ခက်ခဲခြင်း၊ အိုးအိမ်များပျက်စီးတာကို တွေ့ရပြီး၊ ပြင်းအားအရှိန်ကောင်းတာကို တွေ့ရပြီး ဒါပေမယ့် လူများသေကြေခြင်းမရှိခြင်း၊ ရှာဖွေတာခက်ခဲ ရှိတယ်လို့ပြောပါသည်။ မှန်တိုင်းမဖြစ်မှီသတိပေးတာမျိုးရော အားကောင်းလားဟုမေးရာ ပါဝင်သူများမှာ အားကောင်း တာတွေ့ရပြီး ဖြစ်ပြီးအချိန်တွင်းမှာရော အသင့်တင့်မျှ သာရှိပါသည်။ ဘာကြောင့်လည်းဆို တော့ ကျေးရွာမှပျက်စီးဆုံးမူများကိုပြန်ပြန်ပြင်နိုင်ရန် နှိုးဆော်မှုများရှိပါသည်။ သက်ရောက်မှုအားရော ဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ တစ်ရွာလုံးနီးပါးသက်ရောက်မှုများရှိပြီး၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်း အတာ အသင့်အတင့်လောက်သာရှိပါသည်ဟု ပြောကြပါသည်။ ဆက်လက်၍ရေးကြီးခြင်းကို ထပ်မေးရာတွင် ရာသီသည် မိုးတွင်းနှင့်ဆောင်တွင်းရာသီတွင်သာတက်ပြီး၊ ကျရောက်ချိန် အချိန်အနည်းငယ်သာကြာပြီး၊ ပြင်းအားမှာတော့ ကြက်၊ ဘဲများသေနိုင်ခြင်း၊ ရှာဖွေရာတွင် ခက်ခဲခြင်းကြောင့် အသင့်အတင့်သာဖြစ်ပြီး၊ အချိန်ရောမေးရာတွင် အနည်းငယ်သာဖြစ်ပြီး၊ ရေကြီးနှင့်ပတ်ပြီး ကြိုတင်သတိပေးချက်မဖြစ်မှီ ဖြစ်ပြီးချိန် တွင်အားနည်းနေသည်ကိုတွေ့ပြီး ကျေးရွာမှပျက်စီးသွားသောအရာများကို ပြန်လည်ပြုပြင်နိုင်ဖို့ နှိုးဆော် ပေးခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း ကြောင့် သက်ရောက်မှုရှိလားလို့မေးတော့ ပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် သွားလာရေး ခက်ခဲ၊ ကျောင်းသားများသွားလာမှာခက်ခဲခြင်း ရှာဖွေရာရာတွင်ခက်ခဲခြင်း၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ တွင် အနည်းငယ်သာ သက်ရောက်သွားတာကိုတွေ့ရပါသည်။ မီးဘေးသည် တစ်နှစ်ကိုဘယ် နှစ်ကြိမ် လောက်ဖြစ်သလဲမေးရာတွင် တစ်ကြိမ်လောက်သာဖြစ်ပြီး၊ ကျရောက်ချိန်မှာလည်း အနည်းငယ်သာကြာပြီး၊ ပြင်းအားတွင်းလည်းနည်းပြီး၊ ဦးဆောင်သူမှ အရှန်မှာ ရောတစ်ရှုန်ဟန် လောင်တာလားမေးတော့ ပါဝင် ဆွေးနွေးသူမှာ ဖြည်းဖြည်းချင်းများလောင်ပြီး အရှန်နည်းတာကို တွေ့ရပြီး၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သတ်ပြီး မီးဘေးမဖြစ်မှီ ကြိုတင်သတိပေးတာမျိုးရှိလားလို့မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူမှ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရပ်မိရပ်ဖများက သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းများ အားကောင်းတာကို တွေ့ရပြီး၊ သက်ရောက်မှုအားမှာတော့ ဘယ်လောက် သက်ရောက်သွားလည်းမေးတော့ ပါဝင် ဆွေးနွေးသူမှ စပါးပုံများပျက်စီး၊ တောမီးလောင်ခြင်းများရှိပြီး သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာတော့ အနည်းငယ်သာရှိတယ်လို့ပြောပါသည်။ ဆက်လက်၍ ငလျင်များကို ထပ်မေးရာတွင် ရာသီတွင် သုံးရာသီလုံးဖြစ်ပြီး အကြိမ်ရေမှာတော့ တစ်ကြိမ်သာလောက်သာဖြစ်ပြီး ကျရောက်ချိန်တွင်း ကာလ တွင် အနည်းငယ်သာဖြစ်ပြီး၊ အရှိန်ပြင်အားမှာတော့ အငယ်သာလှုပ်တာ ဖြစ်သောကြောင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ခေါင်မှူးခေါင်းကိုက်များရှိပြီး ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သတ်ပြီး ငလျင်လှုပ်ခြင်း

ကြောင့် သတိပေးချက်မဖြစ်မှီ၊ ဖြစ်ပြီးအချိန်တွင် နှိုးဆော်ခြင်းများမရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ငလျင်လှုပ်ခြင်းကြောင့် သက်ရောက်မှုများရှိလားမေးတော့ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူမှ အသင့်အတင့်များ ရှိပြီး၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာတော့ အနည်းငယ်သာဖြစ်ပြီးရှာဖွေရာခက်ခဲ၊ ရင်တုန်ခြင်း၊ သက်ကြီးရွယ် အို များခေါင်းမူးခေါင်းကိုက်ခြင်းများ ရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်ဟု တွေ့ရပါသည်။ ဆက်လက်၍ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ ကမ်းပါးပြိုခြင်းသည် ဘယ်ရာသီမှ ဘယ်နှစ်ကြိမ်ဖြစ်လဲ မေးတော့ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ကြိမ်ရေတွင် (၃) ရာသီလုံးဖြစ်ပြီး အရှန်မှာတော့ အနည်းငယ်သာဖြစ်ပြီး၊ ကမ်းပါးပြိုခြင်းကြောင့် သတိပေး ချက်မဖြစ်မှီ၊ ဖြစ်ပြီးအချိန်တွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရပ်မိရပ်ဖများက သတိပေးနှိုးဆောင်ခြင်းများမရှိ သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်ပြီး ကမ်းပါးပြိုခြင်းကြောင့် သက်ရောက်မှုအားတွင် တစ်ရွာလုံး နီးပါး သက်ရောက်မှုရှိပြီး သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာတော့ ကမ်းပါးပြို၊ ချောက်ကမ်းပါးတွေပျက်ပြီး ရှိပါသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဘေးအန္တရာယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မုန်တိုင်းသည် တစ်ရွာလုံးနီးပါး သေကြေပျက်စီးပြီး စားသုံးသူများရှာဖွေရာအတွက် ခက်ခဲခြင်းများရှိကြောင်းဟု သုံးသပ်ပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက်ရောက်မှု	အပူပြင်း	သောက်ရေ ရှားပါး	ကျန်းမာရေး ပြဿနာ	ရ မှတ်	အ ဆင့်
၁။	အပူပြင်း	x	ရေရှားပါး	အပူပြင်း	၂	၁
၂။	သောက်ရေရှားပါး		x	သောက်ရေ ရှားပါးခြင်း	၁	၂
၃။	ကျန်းမာရေးပြဿနာ			x	၀	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာလူထု တွေ့ကြုံခံစားရသော ပြဿနာများကို သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအဖြစ် အပူချိန်ပြင်းခြင်းကြောင့်ကို တွေ့ရပါသည်။ အပူပြင်းခြင်းကြောင့် ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ထိခိုက်စေပါသည်။ သောက်ရေရှားပါးမှု အနေဖြင့် နွေရာသီရောက်တိုင်း သောက်သုံးရေရှားပါးဒဏ်ကို ခံကြရပါသည်။ သောက်သုံးရေ ရှားပါးမှုကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါများကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ သောက်ရေကို အခြား

ကျေးရွာများမှာ ဝယ်ယူသောက်သုံးကြရပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း ပြဿနာကို နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရသည့်အပြင် နောက်ဆက်တွဲ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါ ကျန်းမာရေးပြဿနာများကိုလည်း ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

မိုးလေဝသအချက်အလက် (ရာသီဥတုရာဇဝင်၊ မိုးလေဝသဗေဒ)	မကြာသေးခင် ကာလ ၁ - ၂ လ	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုး/လေခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တဆက်တည်း စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
-မုန်တိုင်း -ဆူနာမီ -မီးလောင်ခြင်း -ရေကြီးခြင်း	-လေပြင်းတိုက်ခြင်း - -နေပူပြင်းခြင်း - -မိုးကြိုးပြစ်ခြင်း - -ရေကြီးခြင်း	-နေသာခြင်း - -မိုးသည်းထန်ခြင်း - -ရေကြီးခြင်း - -မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	- -မုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း - -မိုးသည်းထန်ခြင်း - -ရေကြီးခြင်း - -မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	ရေကြီးခြင်းသတိပေးချက် - မိုးလေဝသနှင့်လေဗေဒ ဦးစီးဌာန၏သတင်းပေးချက် များအရစွန်နှင့်လူလိုင်လအတွင်း ပဲခူးတိုင်းနှင့်မကွေးတိုင်းမှ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းနိုင်ခြေ အလားအလာများကို တွေ့ရှိ ရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ယခင် တွေ့အကြံများအရ ပဲခူးတိုင်းနှင့်မကွေးတိုင်းတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောမိုးရေချိန်ကြောင့် လပွတ္တာမြို့နယ်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် လျင်မြန်စွာမြင့်တက်ခြင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများရှိခဲ့ပါပြီ ပြန်မလော့မြစ်တလျှောက်တွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးခြင်းအကျိုးဆက်များ ရှိခဲ့ပါသည်	- -အရေးကြီးစာရွက်စာတမ်းများသိမ်းဆည်းထားခြင်း -လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်း -ထိခိုက်လွယ်သူများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း -နေအိမ်များကို ခိုင်ခန့်အောင် ပြုလုပ်ထားခြင်း	- -ရေဒီယိုနားထောင်ခြင်း - -ဖုန်းနားထောင်ခြင်း - -TV၊ စလောင်းကြည့်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အောင်လှိုင် ကျေးရွာ၏ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များပြုလေ့ရှိသည့် သုံးသပ်ရာတွင် အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် မုန်တိုင်း၊ ရေကြီး၊ မီးလောင်ခြင်း၊ ဆူနာမီ၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ မိုးသည်းထန်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် နေသာခြင်း၊ မိုးသည်းထန်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နေ သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှုတွင် မုန်တိုင်း ဖြစ်ခြင်း၊ မိုးပြင်းထန်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ် ခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် ထုတ်ပြန်ရာ တွင် ရေကြီးခြင်းသတိပေးချက် - မိုးလေဝသနှင့်လေပေဒဏ်းစီးဌာန၏ သတင်းအချက်အလက်များအရ ဖွန် နှင့် ဇူလိုင်လတွင်း ပဲခူးတိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းမှ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းနိုင်ခြေ အလားအလာများကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခင်အတွေ့အကြုံများအရ ပဲခူးတိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မိုးရေချိန်ကြောင့် လပွတ္တာမြို့နယ်အနေနဲ့ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်လျှင်မြန်စွာ မြင့်တက်ခြင်းနှင့်ရေလွှမ်းမိုးခြင်း များရှိခဲ့ပြီး ပြန်မလော့မြစ်တစ်လျှောက်တွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးခြင်း အကျိုးဆက်များရှိခဲ့ပါသည် စသည်ဖြင့်ထုတ်ပြန်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အနေနဲ့ အရေးကြီးစာရွက်စာတမ်းများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ မပုပ်မသိုးသောအစားအစာများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများကို စနစ်တကျသိမ်း ဆည်းထားခြင်း၊ မိမိတို့၏ နေအိမ်များကို ခိုင်ခန့်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များကို ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ တဆက်တည်း အနေနဲ့ ၎င်းဘေးအန္တရာယ်များကို ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ TV၊ စလောင်းတို့တွင် အဆက်မပြတ် နားထောင်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

အကြောင်းအရာ	ရှယ်တာ	သက်ကယ်ကုန်း	တံတား	ရွာတွင်းလမ်း	မိုးရေလျှောက်ကန်	ဒီရေတော	သင်တန်း	ရမှတ်	အဆင့်
ရှယ်တာ		သက်ကယ်ကုန်း	တံတား	ရွာတွင်းလမ်း	မိုးရေလျှောက်ကန်	ဒီရေတော	သင်တန်း	-	
သက်ကယ်ကုန်း			သက်ကယ်ကုန်း	သက်ကယ်ကုန်း	သက်ကယ်ကုန်း	သက်ကယ်ကုန်း	သက်ကယ်ကုန်း	6	1
တံတား				တံတား	တံတား	တံတား	တံတား	5	2
ရွာတွင်းလမ်း					ရွာတွင်းလမ်း	ရွာတွင်းလမ်း	ရွာတွင်းလမ်း	4	3
မိုးရေလျှောက်ကန်						မိုးရေလျှောက်ကန်	မိုးရေလျှောက်ကန်	3	4
ဒီရေတော							ဒီရေတော	2	5
သင်တန်း (စိုက်ပျိုးရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်)								1	6

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာမြို့နယ်၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုဆိုးရွား လာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာမှုအပေါ်တွင် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လုပ်ဆောင်ကြမည်။ လုပ်ငန်းများမှာ -

- (၁) သက်ကယ်ကုန်း
- (၂) တံတား
- (၃) ရွာတွင်းလမ်း
- (၄) မိုးရေလျှောက်ကန်
- (၅) ဒီရေတော

(၆) သင်တန်း (စိုက်ပျိုးရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်)

(၇) ရှယ်တာတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဦးစားပေးရာတွင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည်ဆောက်ရာတွင် မရှိမဖြစ်လုပ်ဆောင်ရမည့် လိုအပ်သည့်အရာများဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

လုပ်ငန်းစဉ်များ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
သက်ကယ်ကုန်း	အချိန်အနည်းငယ်ပေးရ အလုပ်ပျက်	1	-	-	-	-	1
	လုပ်ဖက်ကိရိယာများရွှေ့ပြောင်းဆုံးရှုံးမှုနည်း၊ ပစ္စည်းများထားနိုင်	3	သက်ကယ်ကုန်းတွင် ရေကန်ပါရှိရေလုံလောက်၊ ဆုံးရှုံးမှုနည်းအသက် များကယ်နိုင်	3	ခိုလှုံရာအဆောက်အဦးရှိခြင်း ကြောင့်ရပ်ရွာလူထုလုံခြုံမှုရှိ	3	9
တံတား	အချိန်အနည်းငယ်ပေး အလုပ်ပျက်	-	-	-	-	-	1
	ကုန်သွယ်မှုမြန်ဆန်၊ စီးပွားရေးပိုမိုချိပ်ဆက်နိုင်	-	တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ ဘာသာရေး၊ နာရေးသွားလာကောင်း။	3	သွားလာရလွယ်ကူ၍	3	9
ရွာတွင်းလမ်း	အချိန်ပေးရ၊ အလုပ်ပျက်	-	-	-	-	-	1
	ကူးသန်းသွားလာရလွယ်ကူ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမြန်ဆန် ကောင်းမွန်	-	သွားလာမှုကောင်း၍ တစ်အိမ်နှင့်တစ်အိမ် သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များ၊ ပိုမိုအဆင်ပြေ။	3	-	3	9

မိုးရေ လှောင်ကန်	အချိန်ပေးရ၊ အလုပ်ပျက်		-	-		-	1	
	ရေလုံလောက်၊ ဝယ်မသောက် ရ၍ စီးပွားရေးမထိခိုက်		ကျန်းမာရေးကောင်း လာ (ရောဂါအဖြစ်နည်း)	3		3	9	
ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး နှင့် ပါတ်သတ် ပြီးသင်တန်း	အချိန်ပေးရ၊ အလုပ်ပျက်		-	-		-	1	
	ဗဟုသုတ ပိုမိုရရှိခြင်း		-		-			-
ဒီရေတော	-	-	-	-	-	-	-1	-
	သစ်ပင်ကြောင့် သား/ငါးရှာဖွေ ရေးစီးပွားရေး ပိုမိုကောင်းလာ မည်	3	ကမ်းပြိုမှုကိုများစွာသ က် သာစေသည်။ ကျန်းမာရေးကောင်း လာ သည်။	3		3	9	

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အောင်လှိုင်
ကျေးရွာ၏ အကျိုးမြတ်ပြု ဇယားသုံးသပ်ရာတွင် သက်ကယ်ကုန်း ပြုလုပ်မှုကြောင့်
ထိခိုက်မှုများစွာမရှိဘဲ၊ အကျိုးအမြတ်အထောက်အပြင် အသက်အိုးအိမ်နှင့် လုပ်ဖက်ကိရိယာများ
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ တံတားပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်လည်း ထိခိုက်မှုနည်းကာ
ကုန်သွယ်မှုမြန်ဆန်ပြီး စီးပွားရေးတွင် များစွာအထောက်အကူပြုပါသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်
တွင်လည်း ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကောင်းကာ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ
ဆက်ဆံရေးကောင်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် တံတားသည်လည်း အရေးပါဝင်မှု
ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ရွာတွင်းဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင့် အချိန်နည်းနယ်သာ
ရွာမှပေးရနိုင်သော်လည်း အကျိုးမြတ်အရ ကူးသန်းသွားလာရ လွယ်ကူမြန်ဆန်ကာ သာရေး၊
နာရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စများစွာ ကောင်းမွန်လာပြီး လမ်းပြုပြင်မှုကြောင့် ခြင်၊ ယင်ပေါက်ဖွားမှု
နည်းကာ ကျန်းမာရေးများစွာ၊ အထောက်အကူပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မိုးရေလှောင်ကန်
ရှိခြင်းသည်လည်း လက်ရှိရွာတွင် (၅)ကန်ရှိသော်လည်း လူဦးရေ(၂၀၀၀)ကျော်ပါသဖြင့်
လုံလောက်မှု မရှိခြင်းကြောင့် ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အချိန်အနည်းငယ်နှင့် အလုပ်အနည်းငယ်
ပျက်နိုင်ပြီး ရေလုံလောက်၍ ရေဝယ်မသောက်ရဘဲ စီးပွားရေးမထိခိုက်ရပါ။ သန့်ရှင်းသော

ရေကြောင့် ကျန်းမာရေးကောင်းလာပြီး ငွေကုန်ကျေးကျမှု နည်းသဖြင့် ပိုမိုပျော်ရွှင်မှု ရနိုင်ပါသည်။
 ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနှင့် အသိပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဆိုပါက
 စိုက်ပျိုးရေး ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သတ်ပြီး ကျေးရွာအတွက်အများကြီး ဗဟုသုတ ရရှိပြီး
 လက်တွေ့တွင်လည်း များစွာလုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိရွာတွင် ကမ်းပါးပြိုမှုကြောင့်
 ကျေးရွာများစွာဆုံးရှုံးမှုရှိပြီး ဒီရေတောပင်များစိုက်ပါက ကျေးရွာကမ်းပါးပြိုမှု တားဆီးနိုင်ပြီး
 ရာသီဥတု မှန်ကန်လာကာ ငါး၊ သားများစွာရှာဖွေနိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင်းများစွာ အထောက်အကူ
 ပြုကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးအန္တရာယ်နှင့်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

ဘေးအန္တရာယ် စီမံမှုလုပ်ငန်းများ	ဦးတည် မှု	ဘယ်လိုဆောင် ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာ ဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်သူတွေ ဆောင်ရွက်မလဲ	ငွေကြေး ကုန်ကျ စရိတ်	ဘေးဖြစ်နိုင် ချေမှန်းစချက်	အကောင်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်
သက်ကယ်ကုန်း (သောက်သုံးရေကန်အဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်သော) (သဘာဝဘေးဖြစ်ပါက ခိုလှုံရာမလုံလောက်၍ လိုအပ်ပါသည်။)	တစ်ရွာလုံး	ပညာရှင်များလို/ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ရပ်ရွာလူထုပါဝင် (စက်ယန္တရားဘက်ဖိုး၊ မြေကြီးသယ်ကားငှား)	ကျေးရွာအနောက်ဘက်	ပညာရှင်နှင့် ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့အစည်းကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကော်မတီဝင်များ၊ ရွာသူ/သားများ	သိန်း (၅၀၀)	မိုးတွင်းဘက်တွင် ပြုလုပ်ပါက မြေကြီးများ ရေစို၍ အချိန်ကြာနိုင်သည်	ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် အထိ
ဆက်သွယ်ရေးတံတား (လက်ရှိတံတားသည် ခိုင်ခံ့မှုမရှိဘဲသွားလာရခက်ခဲပါသည်။)	တစ်ရွာလုံးနှင့် အနီးအနားရွာများ	ပန်းရံဆရာ၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ရပ်ရွာမှ ပါဝင် (သဲ၊ ကျောက်ဘိလပ်မြေ၊ သံချောင်း)	လက်ရှိတံတားဘောင် (ရွာလယ်)	ပညာရှင်နှင့် ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့အစည်းကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကော်မတီဝင်များ၊ ရွာသူ/သားများ	သိန်း (၁၀၀)	မိုးတွင်းတွင် ပြုလုပ်ပါက ဘိလပ်မြေများ အရည်ပျော်နိုင်သည်	ဒီဇင်ဘာလ - ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ အထိ
ရွာချင်းဆက်သွယ်ရေးလမ်း (ရေတိုက်စား၍ လမ်းပျက်သွားလာရေးခက်ခဲ)	တစ်ရွာလုံးနှင့် အနီးအနားရွာများ	ပန်းရံဆရာ၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ရပ်ရွာမှ ပါဝင် (အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ဘိလပ်မြေ)	ရွာလယ်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းနှင့် ကျောင်းရှေ့လမ်း	ပညာရှင်နှင့် ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့အစည်းကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကော်မတီဝင်များ၊ ရွာသူ/သားများ	သိန်း (၇၀)	မိုးတွင်းတွင် ပြုလုပ်ပါက လမ်းပျက်နိုင်သည်။	ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် အထိ

မိုးရေလျှောက်ကန် (သောက်သုံးရေမ လုံလောက်သဖြင့် ငွေကုန်ကြေးကျများ သည်။)	တစ်ရွာ လုံး	ပန်းရံဆရာ ပံ့ပိုးမည်။ အဖွဲ့နှင့် ရွာသားများ ပူးပေါင်း (အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ဘီလပ်မြေ၊ သံဇကာ၊ ရေဆေးဘူး)	၁ ရပ်ကွက် - ၁ လုံး ၂ ရပ်ကွက် - ၂ လုံး ၃ ရပ်ကွက် - ၂ လုံး	ပညာရှင်နှင့် ပံ့ပိုးမည် အဖွဲ့အစည်းကျေး ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကော်မတီဝင်များ၊ ရွာသူ/သားများ	၁ လုံး (၃၅) သိန်း	မိုးတွင်းတွင် ပြုလုပ်ပါက ဘီလပ်မြေများ အရည်ပျော်နိုင် သည်	ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် အထိ
ဘေးအန္တရာယ်လေ ၂၇.၅ ရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်း	တစ်ရွာ လုံး	သင်တန်းပေးခြင်း ၅ ရက်	အုပ်ချုပ် ရေးမှူးရုံး	မြို့နယ်မိုးလေဝါသ မှ ပညာရှင်များနှင့် AAM	၁၀ သိန်း	မရှိ	ဇွန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ နှင့် မတ်လ ၂၀၁၇
ဒီရေတောသစ်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း (သဘာဝဘေးကာ ကွယ်ရန်နှင့် ရာသီဥတုမှန်ရန်)	တစ်ရွာ လုံး	ပညာရှင်၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ရပ်ရွာလူထုပါဝင် (ပျိုးပင်များ ပေးရန်လို၊ အပင် ၅၀၀ - ၁၀၀၀ ပင် လို)	ကျေးရွာ ပတ်လ ည်စိုက်မ ယ်	ပညာရှင်နှင့် ပံ့ပိုးမည် အဖွဲ့အစည်းကျေး ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကော်မတီဝင်များ၊ ရွာသူ/သားများ	(၁၀) သိန်း	နွေရာသီတွင် ပြုလုပ်ပါက အပင်များ သေနိုင်သည်။	မိုးရာသီအတွင်း မည်သည့်အချိ န်မဆို ပြုလုပ်နိုင်သည်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အောင်လိုိုင်
ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုအပေါ် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်
များမှာ သက်ကယ်ကုန်း၊ ဆက်သွယ်ရေးတံတား၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း၊ မိုးရေလောင်ကန်၊ ဒီရေတော
စိုက်ပျိုးခြင်းများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ယခုလက်ရှိတွင် school shelter ရှိသော်လည်း
ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ကျေးရွာလူထုတစ်ခုလုံး အတွက် လုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက်
သက်ကယ်ကုန်း လိုအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် သက်ကယ်ကုန်း
အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပြီး သာမန်အချိန်တွင် သောက်သုံးရေကန်ကြီးအဖြစ် အသုံးပြုချင်ပါသည်။
ထိုသက်ကယ်ကုန်းကို ပညာရှင်များခေါ်ယူပြီး ကျေးရွာ တစ်ရွာလုံးကို ဦးတည်ပြီး သိန်း (၅၀၀)
တန်ဖိုးရှိ သက်ကယ်ကုန်းကိုရွာ၏ အနောက်ဖက်တွင် တည်ဆောက်ပြီး ကျေးရွာလူတုနှင့်
အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့က ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးတံတားကို သိန်း
(၁၀၀) တန်ဖိုးရှိ ဆက်သွယ်ရေးတံတားကို လက်ရှိတံတားဟောင်းနေရာ တွင် ဆောက်လုပ်ပြီး
အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရွာသူရွာသားများက ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ရွာချင်းဆက်သွယ်ရေး
လမ်းကို သိန်း (၇၀)တန် ပြုလုပ်ပြီး ရွာလယ်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းနှင့် ကျောင်းရှေ့လမ်းကိုပြုလုပ်ပြီး
အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရွာသူရွာသားများက ဦးတည်ပြီး ပြုလုပ်ကြပါမည်။ မိုးရေလျှောက်ကန်တစ်လုံးကို
သိန်း (၃၅) သိန်းနှင့် တစ်ရပ်ကွက် (၁) လုံးကျနှင့်ဆောက်လုပ်ပြီး ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်

ရွာသူရွာသားများက ဦးတည်ပြီး ပြုလုပ်ကြပါမည်။ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနှင့် အသိပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်းကို မိုးလေဝါသပညာရှင်များနှင့် AAM တို့ပူးပေါင်းပြီး ငွေကျပ် ၁၀ သိန်း သုံးကာ အကောင်းအထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် ကျေးရွာအတွက်အများကြီး ဗဟုသုတရရှိပြီး လက်တွေ့တွင်လည်းများစွာ လုပ်ဆောင် နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒီရေတော စိုက်ပျိုးခြင်းကို ၁၀ သိန်း ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး ရွာ၏ ပါတ်လည်တွင်စိုက်ပျိုးပြီး ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး နှင့် ရွာသူ၊ ရွာသားများက ဦးတည်ပြုလုပ်ကြပါမည်။ အသိပညာပေးခြင်းကို ၁၀ သိန်းကျမည်ဟု ရွာသားတစ်ဦးကခန့်မှန်းခဲ့ပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် အထက်ပါ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် စီးပွားရေး၊ လှူမှုရေး၊ ပညာရေးများတွင် အလွန်ကောင်းမွန်ပြီး ရွာ၏တိုးတက်မှုကို ဖြစ်နိုင်စေပါသည်။

အောင်လှိုင်ကျေးရွာတွင် ထိုသို့လုပ်ငန်းများပေါ်ထွက်လာစေရန် ရွာသားအားလုံးမှ ပူးပေါင်းဆွေးနွေးခြင်းများရှိ၍ရွာသူ/သားများမှ အမှန်တကယ် ထိုအရာများကိုလိုအပ်ပြီး ပညာရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း စိတ်ဝင်စားသည်ကို သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

အောင်လှိုင် ကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိက ဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာသဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်နိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ် သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက် ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ် ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအ စဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြခြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လိုအပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေး ပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင် ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေး ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုး မှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပ ညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအ တွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်း ရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီ မှုများပေးခြင်း။
- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

လပွတ္တာမြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	ဌာနအမည်	ဌာနအကြီးအကဲအမည်	ရုံးဖုန်း (၀၄၂-)	လက်ကိုင်ဖုန်း
၁	မြို့နယ်ရဲ	ရဲမှူးဦးတင်မောင်ဌေး	၈၀၁၃၃/၁၃၄	၀၉-၂၀၀၀၈၄၆
၂	တရားရုံး	ဦးသန်းဇော်ဦး	၈၀၁၁၇	၀၉-၂၅၆၁၆၀၂၈
၃	ဥပဒေ	ဒေါ်နေခြည်ထွေး	၈၀၆၀၄	၀၉-
၄	စိုက်ပျိုးရေး	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၄၁၃	၀၉-၂၅၀၄၄၈၁၂၃
၅	မြေစာရင်း	ဦးသန်းအောင်	၈၀၁၂၇	၀၉-၂၅၀၇၅၆၄၄၉
၆	ဆည်မြောင်း	ဦးမျိုးမြင့်အောင်	၈၀၁၃၀	၀၉-၇၈၃၇၉၆၉၆၇
၇	ကုန်သွယ်မြှင့်တင်ရေး	ဦးအောင်မြင့်ဦး	၈၀၄၁၄	၀၉-၄၂၂၅၁၆၁၁၁

၈	စည်ပင်	ဦးကျော်ကျော်	၈၀၁၃၂	၀၉-၄၂၂၄၈၂၈၄၉
၉	ကုန်တင်ကုန်ချ	Dr. စိုးလှိုင်ဝင်း	၈၀၁၁၂	၀၉-၄၂၂၅၀၁၆၆၆
၁၀	ပြန်/ဆက်	ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်	၈၀၁၂၃	၀၉-၂၅၄၄၆၄၅၇၇
၁၁	စီမံကိန်း	ဒေါ်အေးအေးသန်း	၈၀၁၁၆	၀၉-၇၉၅၉၁၃၅၇၂
၁၂	သစ်တော	ချစ်သန်းထွန်း	၈၀၁၂၂	၀၉-
၁၃	ငါးလုပ်ငန်း	ဦးဇေလတ် (ဒု - ဦးစီး)	၈၀၁၂၆	၀၉-၇၈၂၀၇၁၇၀၃
၁၄	ဆောက်လုပ်ရေး	ဦးကျော်ဦး	၈၀၁၂၈	၀၉-၇၇၆၆၄၆၂၉၄
၁၅	ရေကြောင်း	ဦးမြင့်ဦး	၈၀၁၂၁	၀၉-၂၅၀၁၈၂၄၄၇
၁၆	စာတိုက်	ဒေါ်ဝေဝေ	၈၀၅၈၆	၀၉-၉၆၂၁၅၂၅၇၅
၁၇	ပညာရေး	ဒေါ်သန်းသန်းဦး	၈၀၆၀၅	၀၉-၄၂၂၄၉၂၄၄၈၂
၁၈	လဝက	ဦးကျော်စွာမိုး	၈၀၁၁၅	၀၉-၅၃၉၆၅၅၁
၁၉	ကျန်းမာရေး	ဦးကျော်နိုင်ဦး	၈၀၁၂၀	၀၉-၈၅၇၈၆၈၈
၂၀	လျှပ်စစ်	ဦးမင်းဇော်ဇော်လွင်	၈၀၀၃၂	၀၉-၂၅၁၇၇၃၀၀၅
၂၁	မီးသတ်	ဦးကျော်မျိုးမြင့်	၈၀၇၀၄	၀၉-၄၂၅၀၀၅၈၅၅
၂၂	အား/ကာ	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၀၇၈	၀၉-၇၇၇၄၇၅၈၀၀
၂၃	စိုက်/ဘဏ်	ဦးမျိုးတင့်	၈၀၁၁၃	၀၉-၇၈၈၉၅၄၆၅၉
၂၄	အခွန်	ဦးနေလင်း	၈၀၀၈၃	၀၉-၇၈၇၄၆၄၀၆၀
၂၅	ရုပ်သံ	ဦးထွန်းထွန်းဝင်း	၈၀-	၀၉-၂၅၄၄၆၀၀၅
၂၆	မိုက္ကရို	ဦးဘိုဘို	၈၀၅၈၈	၀၉-၈၅၇၈၀၀၀
၂၇	စက်မှုလယ်ယာ	ဦးတင့်ဇော်	၈၀၀၃၃	၀၉-၇၉၈၉၁၀၆၂
၂၈	သမ	ဦးညွန့်ဆွေ	၈၀၅၂၀	၀၉-
၂၉	စီး/ဘဏ်	ဦးနိုင်ဦး	၈၀၅၂၀	၀၉-၄၉၇၄၄၃၂၀
၃၀	တိုင်းရင်းဆေး	ဒေါ်ယုဝါဌေး	၈၀-	၀၉-၂၅၀၂၃၃၆၃၇
၃၁	ကျေး/ဖွဲ့	ဦးအောင်ကျော်မျိုး	၈၀၇၁၄	၀၉-၄၅၈၀၃၂၈၅၀
၃၂	ဆက်သွယ်ရေး	ဦးအုန်းကျော်	၈၀-	၀၉-၈၅၅၂၉၂၅ ၊ ၀၉-၄၂၃၀၀၁၂၄၈